DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM. 36. SZÁM. 1930 FEBRUÁR 13. CSÜTÖRTÖK.

12 FILLÉR

A szinház válsága

Nem a debreceni szinház válságáról irunk, amely — reméljük a legjobbat — legalább egy időre megszünt a város igazán minden elismerést megérdemlő áldozatkészségével, hanem általában a szinház válságáról. Mert a fővárosi szinház egy-kettőjének kivételével válságban van valamennyi és a létfenntartás keserves harcait vivják a vidéki szinházak is talán kivétel nélkül.

Talán felesleges bőven fejtegetnünk, hogy a szinházra kulturnivón álló nemzetnek szüksége van. A szinház nem pusztán szórakozó hely, hanem a nemzeti gondolatnak egyik legnagyobb hatóerejü tényezője, a nemzet müveltségi értékének egyik legpontosabb fokmérője. Mutasd meg a szinházadat és megmondom, mennyit érsz. A Theatre Francais, a Burgtheater, a Nemzeti Szinház, hogy csak a legjelesebbeket emlitsük, a francia, a német, a magyar kulturértékeknek nagy bizonyitéka és egy magukban is láthatatlanul hatva, többet jelentenek az általános és ennek keretében a nemzeti müvelődés fejlesztésében, mint száz más akció. A szinház ereje ebben a munkában azért eredményes, mert észrevétlenül, a szórakozás ürügyén plántálja el azokat a magasabb értékeket, amelyek az örök szépnek szolgálnak.

Már a történelemé, hogy a régi sváb Budapestnek megmagyarositása körül a volt Népszinháznak milyen hervadhatatlan érdeme van. A mult század 70-es éveiben német szó volt otthonos Budapesten és elég volt egy jól vezetett szinház munkája, egy-kettőre birtokba vette a magyar nyelv a nagyrészben sváb fővárost. Valamikor a festett vásznak világába menekült a magyar nyelv, a magyar irodalom és a magyar nemzeti érzés Tiborc keserveiben öntötte ki a maga fájdalmát.

A magyar szinházaknak ezen a téren megbecsülhetetlen munkájára ma talán még égetőbb szükség van, mint valaha. Reményt önteni a szivekbe, a társadalmi élet nagy problémáit megvilágitani, a szépnek elapadhatatlan forrásait megnyitni, harcra tüzelni az elernyedteket, milyen hatalmas perspektiváját nyitja meg a magyar szinházak feladatkörének — és ma éppen most, a magyar szinház válságban van.

Száz és száz cikk keresi ennek a válságnak az okát. Az ok pedig igen könnyen megtalálható. Mondjuk ki nyiltan és kertelés nélkül: a szinházi válság oka: maga a szinház. Maga a szinház tért el eredeti rendeltetésétől és hivatásától. Elrontotta az előtérbe szoritott és mohó üzleti szempontok hatása alatt a tömegizlést és mutatványos bódé lett, ahol nem a belső tartalom, hanem a külső máz volt a döntő tényező. Egész vagyonokat áldoztak a szinházak egy-egy az orfeumi mutatványok felé hajló revü fényes és szemkápráztató kiállitására, pár szavas szerepre sztárokat szerződtettek búsás fizetés mellett, egy-egy darabban 4—5 sztár is szerepelt, csinadratta, bum-bum! tessék besétálni! Itt láthatod a hősszerelmest charlestont táncolni, a tragikát operettben. A közönség egyideig bedült a vad üzleti hajszának. De azután lassacskán kiábrándult a trükkök és attrakciók őrületéből. Észhez tért. Kevesebb pénze is lévén, mint a régi jó békebeli világban, nagyon megnézi, mire költse el szük garasát. Ha a szinháznál a legelső szempont az üzlet lett, a közönségnél is az lett. Mit kapok a szinháznál? Lelki kielégülést, elmélyedést, a szó igazi értelmében vett müvészetet — nem! Látványosságot, külső csillogást, értelmetlen zagyvaságok szemkápráztató dekorativ palástolását? hiszen ez csak változata a tegnap és tegnapelőtt látottaknak, nem vagyok bolond, hogy erre dobjam ki a pénzemet.

Mi volna itt a kiut? Visszatérni a szinház eredeti rendeltetéséhez. Igazi müvészetet adni ugy prózában, mint muzsikában és ezzel visszahóditani a közönséget a szinháznak. A helytelen és oktalan üzleti verseny által elrontott tömegizlést visszaállitani a régi tisztes nivóra. Nehéz munka, mert az elrontottat nehezebb helyrehozni, mint épiteni, de ez az egyetlen mód a szinház válságának megoldására.

Hogy ebben a válságban az ideig-óráig szanált Csokonai szinház is benne van, jól tudjuk, de ő csak egyik oszloptartó fundamentuma a korhadó és összeomlással fenyegető magyar szinháznak. Ha ez az épület összeomlik, ő egymagában nem felelős érte.

A kormányzó 10 éves országlásának emlékét a törvényhozás több országos érdekü mü és intézmény létesitésével örökiti meg

Ezek között van a Debrecenben létesitendő állami kórház is — A miniszterelnök a Ház elé terjesztette Horthy kormányzó érdemeit megörökitő javaslatát

Budapest, febr. 12. A Ház szerdai ülésén **Bethlen** István gróf miniszterelnök beterjesztette a vitéz nagybányai **Horthy** Miklós Magyarország kormányzójává választásának tizedik évfordulójának megörökitéséről szóló törvényjavaslatot. — A javaslat szövege a következő:

1. Vitéz nagybányai Horthy Miklós urat, a nemzeti hadsereg fővezérét, a haza védelmében és az ország megmentésében megnyilvánult gondviselésszerü küldetését felismerve, a nemzetgyülés 1920 évi március hó 1-én Magyarország kormányzójává választotta és megválasztását az 1920. évi II. törvénycikkel törvénybe iktatta.

Magyarország kormányzója országlásának immár tizedik évét töltötte be. A törvényhozás — visszatekintve az elmult sulyos és küzdelmes évtizedre, amely idő alatt a kormányzó ur a nemzet életerejébe és jövőjébe vetett törhetetlen hittel a nemzetet az országos alkotmány szellemében a megerősödés és fejlődés utján tovább vezette — a nemzet hüségének és hálájának legméltóbb kifejezéseképen vitéz nagybányai Horthy Miklós ur elévülhetetlen kormányzói érdemeit ezennel törvénybe iktatja.

2. E történeti évfordulónak és a kormányzó ur tizéves országlásának emlékét a törvényhozás régóta nélkülözött több országos érdekü mü és intézmény megalkotásával örökiti meg és ennek maradandó jeléül valamennyit a Horthy Miklós nevéről nevezi el.

Ezek a müvek és intézmények a következők:

A) dunai hid Budapesten a Boráros-tér és Lágymányos között;

B) állami kórház Debrecenben;

C) rádiumintézet rákos betegségek gyógyitására Budapesten;

D) gyógyintézet állami tisztviselők és egyéb állami alkalmazottak részére Budapesten, a régi Füvészkert helyén;

E) tüdőbeteggyógyintézet állami tisztviselők és családtagjaik valamint Baranya vármegye közönségének anyagi hozzájárulásával más tüdőbetegek részére Pécsett, a Mecseken;

F) tüdőbeteggyógyintézet Gyöngyös felett, a Mátrában;

G) kertes családi háztelep ezer házzal tisztviselők és munkások részére, a X. kerületben, az ugynevezett Ohegyen, az állam tulajdonában lévő területen;

H) hadirokkant-otthon, a nem hivatásos állományhoz tartozó hadirokkantak részére Budapesten erre alkalmas telken, és végül

I) katonai rokkant-otthon a magyar királyi honvédség tényleges szolgálatában megrokkant altisztek és legénység részére Szegeden.

A harmadik szakasz szerint az 1929 évi XXVI. tc. értelmében verendő öt pengős ezüstérmek egyik oldalukon a kormányzó képmását viseljék.

A negyedik szakasz a második szakasz A—I. pontjai alatt emlitett müvek és intézmények költségeinek előirányzásáról intézkedik.

Az ötödik szakasz kimondja — hogy a törvény kihirdetésének napján lép életbe és végrehajtásáról a miniszter gondoskodik.

Az indokolás kifejti, hogy a nemzetben egyetemes erővel nyilvánult meg az az óhajtás, hogy Magyarország kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós megválasztásának tizedik évfordulója a nemzet hálája jeléül maradandó módon megörökittessék. — A nemzet közóhajtásának kivánt a kormány eleget tenni a jelen javaslat előterjesztésével.

A kormányt javaslatában az a gondolat vezette, hogy a nemzet ugy üli meg legméltóbban ezt a történelmi évfordulót, ha a kormányzó elévülhetetlen érdemeit törvénybe iktatja, továbbá az ország mai sulyos helyzetében egyrészt régóta nélkülözött közérdekü alkotások által derék munkásainak munkaalkalmat ad, másrészt hazánk népességét veszélyeztető betegségek, főképen a tüdővész leküzdésére létesit intézményeket.

A Budapesten a Ferencvárost a Kelenfölddel összekötő dunai hid régóta nélkülözött szükségletet van hivatva pótolni és a közlekedési viszonyok javitásával két városrész egészséges fejlődését biztositani.

A Budapesten, Debrecenben, Pécsett és a Mátra-hegységben létesitendő kórházak és gyógyintézetek a pusztitó betegségeknek, főképpen a nemzetet fenyegető népveszedelemnek, a tüdővésznek fognak gátat vetni.

Az ezer épületből álló kertes családi háztelep az ország fővárosában otthont fog adni sok derék magyar tisztviselő és munkás családjának és igy a lakáskérdés nagy szociális problémáját is a leghelyesebb módon viszi a helyes megoldás felé.

A Budapesten létesitendő hadirokkant-otthonnal a nemzet ujabb jelét akarja adni hálájának és gondoskodásának derék fiaival szemben, akik a nagyháboruban

a haza ezeréves határainak védelmében a harctereken testük és egészségük épségét áldozták fel és teljesen rokkantakká és munkaképtelenekké váltak.

Végül a Szegeden létesitendő honvédrokkant-otthonnal a nemzet gondoskodni kiván azokról a derék honvédekről, akik nemes hivatásukban, szolgálatuk teljesitése közben váltak munkaképtelenné.

Az országgyülés és a felsőház a javaslat tárgyalásakor különkülön fejezi ki hódolatát.

Az országgyülés a javaslat tárgyalása alkalmából fog hódolni a kormányzónak jubileuma alkalmából. Miután — mint értesülünk — a kormányzó egyenes óhajára minden olyan különleges ünneplés, amely költséges volna, elmarad, igy elmarad az együttes diszülés is, amelyet a kupolacsarnokban terveztek, az országgyülés két házának együttes részvételével.

Az együttes ülések rendjét különben is törvény határozza meg, tehát igy egészen különleges ünnepséget kellett volna rendezni, a mit a kormányzó óhajára nem tartanak meg. — A képviselőház a törvényjavaslat tárgyalásának napján fogja hódolatát kifejezni, a felsőház is csak akkor, amikor a javaslat átkerül hozzá. A kormányzó jubileumának programját teljesen leegyszerüsitették az államfő kivánságára.

A jubiláris ünepségek.

A kormányzó érdemeinek megörökitéséről szóló törvényjavaslatot a jubileum napján fogják kihirdetni. Maga a jubiláris ünnepség a következőkből áll:

1. Február 28-án a Magyar Dalosszövetség hangversenyt ad a kormányzó tiszteletére, ugyanekkor a társadalmi egyesületek, az egyetemi ifjuság és a polgárság felvonulása történik meg Várba.

2. Március 1-én reggel 9 órakor istentisztelet valamennyi vallásfelekezet templomában.

3. A kormányzó fogadja a társadalmi egyesületek és testületek hódoló küldöttségét.

4. Este fél 8 órakor ünnepi diszelőadás az Operaházban, a Nemzeti Szinház müvészeinek közreműködésével.

5. **Valamennyi törvényhatóság március 1-én diszközgyülést tart,** ezt megelőzően ünnepi istentisztelet lesz a törvényhatóság székhelyein lévő templomokban.

Ennyiből áll az egész ünnepség. — A kormányzó március 1-én fogadást nem tart. A diplomáciai testületek tagjait február 22-én fogadja, ez azonban nem függ össze a jubileummal, ez az évi rendes fogadás, amelyen a diplomáciai testületek tagjai feleségeikkel szoktak megjelenni a kormányzónál.

A katonai parádé a kormányzó kivánságára az időjárás miatt ugyancsak elmarad. Valószinüleg május utolsó vasárnapján, a hősök napján tartják meg a katonai parádét. Március 1-én csak a honvédség küldöttségét fogadja Horthy Miklós kormányzó.

Horthy Miklós-ut Pécsett.

Pécs, febr. 12. Horthy Miklós kormányzó államfői tevékenységének 10 éves jubileuma alkalmával az a terv merült fel, hogy a jubileum napján diszközgyülés keretében utcát neveznek el Pécsett a kormányzóról. Ez az ut a pécsváradi országut lenne. Azért esett erre a választás, mert a szerb megszállás megszünése után a magyar nemzeti hadsereg ezen az uton vonult be Pécsre.

Amerikai lap a kormányzó jubileumáról.

Páris, febr. 12. A Newyork Herald párisi kiadása hosszabb cikkben igen meleg hangon méltatja Magyarország kormányzójának müködését. A kormányzó — irja többek között a lap — keveset beszél, mert követi az uralkodóknak azt a hagyományát, hogy csak kivételes és ünnepélyes alkalmakkor szólal meg. **De a kormányzó nemcsak a felesleges beszédet kerüli, hanem a felesleges ünnepeltetést is.** Legutóbb megtiltotta, hogy kormányzásának 10 éves évfordulóját megünnepeljék, hangoztatta, hogy a személye és tevékenysége iránti rokonszenv megnyilvánulásának legalkalmasabb módja az, ha megkettőzött erővel dolgoznak az ország javára.

A kormányzónak köszönhető — állapitja meg a lap — hogy Magyarországon a háboru és a forradalom után hamarosan helyreállt a rend. A magyarok sokat panaszkodnak az igazságtalan békeszerződés és a szomszéd államok magatartása miatt, de ennek ellenére fenntartják a békét. A történelem fogja megmutatni, hogy minő része volt a kormányzónak abban, hogy ez a büszke nép alkalmazkodni tudott az uj életfeltételekhez.

Bethlen miniszterelnök bejelentette a Házban, hogy a munkásság képviselőivel megtárgyalja a munkanélküliségen való segités módozatait

Interpelláció az árvák hadikölcsönéről, a munkanélküliségről, a személytarifa drágulásról, — Az árvák hadikölcsönét 9—17 százalékban valorizálják.

Budapest, február 12. A képviselőház tegnapi ülésének végén több interpelláció hangzott el. *Pakots* József interpellált a filmipari alapról, amire Scitovszky belügyminiszter rögtön válaszolt.

Hegymegi Kiss Pál interpellálja ezután az összkormányt az árva vagyonok valorizálása tárgyában.

Scitovszky belügyminiszter: A hágai tárgyalások semmiféle kapcsolatban nincsenek az árvapénzek valorizálásával. Ez nemzetközi megegyezések alapján történik

— Ausztriával már le is bonyolitottuk, Csehországgal szemben nehézségek merültek fel, de nem a mi hibánkból, Jugoszlávaával most vannak folyamatban a tárgyalások, Romániával azonban még meg sem indultak a tárgyalások.

A miniszter utal az 1928. évi XII. tc. 3. §-ára és

bejelenti, hogy az árva hadikölcsönöket 9—17 százalékig fogják valorizálni karitativ alapon és ezenkivül 3—4—5 százalékig minden indokolt esetben.

Peyer Károly interpellált aztán a munkanélküliségről. Hangoztatta, hogy a munkanélküliség olyan nagy, hogy következményei sulyos aggodalomra adhatnak okot. *Mintegy 600.000 ember van kenyér nélkül.* Sürgette a munkanélküliség esetére szóló biztositás bevezetését. Kérdezte a kormányt, hogy minő intézkedéssel kivánja a munkanélküliséget enyhiteni.

Vass József népjóléti miniszter kijelentette, hogy a mai gazdasági helyzet nem alkalmas arra, hogy *a munkahiány esetére szóló biztositás terhével a termelést még jobban megterheljük.* Foglalkozni azonban kell ezzel a problémával. A 8 órás munkanap bevezetése nem enyhiti a munkanélküliséget. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már munkában van. Közbiztonsági, egészségügyi és szépészeti szempontok is kivánják, hogy a házak tatarozása megtörténjék. Az államháztartás nincsen abban a helyzetben, hogy nagyobb összeget fordithasosn a tisztviselők lakásépitő akciójára, ezt a hitelkérdés megoldásával kell elintézni. A külföld ajánlott kölcsönt, de ezt a kormány nem veszi addig tárgyalás alá, mig remény arra, hogy kedvezőbb feltételekkel kapjon kölcsönt erre a célra.

Bud János kereskedelmi miniszter hangoztatja, hogy a kormány tisztában van a nehéz gazdasági viszonyokból folyó munkanélküliség jelentőségével és annak enyhitésére kész minden intézkedést megtenni. Megoldódott a vasuti beruházás kérdése is, ha nem is teljes egészében. A bánhidai munkálatokkal kapcsolatos 13 milliós munkát magyar iparosoknak adták és ez is lényegesen enyhiteni fogja a munkanélküliséget.

Bethlen István gróf miniszterelnök arra mutatott rá, hogy a munkanélküliség ma már politikai problémává vált gazdasági és szociális vonatkozásain kivül és a *tőlünk messze fekvő politikai tényezők igyekszenek ezt a maguk céljaira kihasználni.* A kormánynak és az országgyülésnek is kötelessége, hogy foglalkozzék a kérdéssel. *Szükségét látja annak, hogy a kormány behatóan foglalkozzék ezzel a problémával,* karöltve azoknak a szervezeteknek a képviselőivel, akik a munkástársadalom egységét képviselik. *Éppen ezért alkalmat kiván adni, hogy a munkásság képviselői a kormány képviselőivel együtt részleteiben is letárgyalják ezt a kérdést. Részletesen akkor fog nyilatkozni, ha ez a tanácskozás megtörténik.*

Peyer tudomásul vette a kormány válaszát és kérte a miniszterelnököt, hogy mielőbb adjon alkalmat arra, hogy azok az emberek *szakszerüen tárgyalhassanak ebben a kérdésben.*

Esztergályos János az államvasuti személytarifa emelését tette szóvá. Tiltakozott a Máv. személytarifájának 20 százalékos emelése ellen. Ezt az intézkedés vissza kell vonni. Kérdi a kereskedelmi minisztert, hogy ez a tarifális rendezés a kormány hozzájárulása nélkül történt.

Bud János kereskedelmi miniszter válaszában kijelenti, hogy az emelés a kormány hozzájárulásával történt és ő ezért a felelsséget vállalja. *A személytarifa terén Magyarország a békebeli állapotokkal szemben a 100 arányhoz viszonyitva 75 százalékon áll.* A többi államok dijszabása jóval magasabb, a hozzánk legközelebb fekvő államban 137 százalék, *tehát 62 százalékkal alatta áll a többi európai tarifának.* A Máv. sulyos áldozatot hozott a multban nem lehet azt kivánni, hogy áldozatokat hozzon, de rekompenzációt ne kapjon. Hangsulyozta, hogy *a munkásjegyek tekintetében semmiféle változás nem történt.* Ennek a rendelkezésnek meg kell maradni, ezt nem tudja visszavonni.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette.

Ezután Gaál Jenő szólalt fel személyes kérdésben. Minthogy több interpelláció nem volt az elnök az ülést fél 6-kor berekesztette.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
Tejszövetkezeti Központ
Budapest, I., Horthy Miklós-ut 119 121.

Legjobb minőségü
Barchetek — Flanelek,
valamint
Valódi Jaeger Alsóruhák
gyapjuharisnyák,
nadrágok
nagy választékban
KARDOS LÁSZLÓ
DEBRECEN, KOSSUTH UCCA 9.
Elsőrendü vászon- és kelengye üzlet.
Alapitási év:
1831.
Szigoruan szabott készpénzárak.
Kiváló minőségek.
Szakszerü kiszolgálás.

Unghváry Sándor
nagykőrösi szőlővesszeje és gyümölcsfa eladásával megbizo tam Debreceni Sándor Debrecen, Wesselényi-utca 107. Szőlővessző minta lakásán megtekinthető, kiegyuttal szakszerü telepitést is elvállal.

A Beszkárt óriási igazgatói fizetései a képviselőház előtt

A képviselőház ülése.

Budapest, február 12. A képviselőház ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Almássy László elnök, a kinek bejelentései után következett a napirenden szereplő fővárosi törvényjavaslat általános vitájának a folytatása.

Az első szónok **Fábián** Béla volt, aki szóvá tette, hogy október óta tartja üléseit a Ház és mindössze két javaslatot, a katonai büntetőtörvénykönyvet és a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalta.

Gaál Gaszton: Minél kevesebbet csinálunk, annál jobb!

Fábián Béla ezután reflektál Wolf Károly tegnapi beszédére, közben többször használja a „disznóság" kifejezést, mire az elnök figyelmezteti, hogy tartózkodjék az ilyen kifejezésektől. — A kereszténység — mondja Fábián — szerintem vallás és mint ilyen, államrendtartó gondolat. Ezt a szentségét azonban elveszti bármely vallás, ha beleviszik a politikába és buzogány válik belőle.

Griger Miklós: Ezt a hibát Szent István is elkövette!

Fábián Béla: Wolff nem beszélhet csak keresztény pártról és szociáldemokrata pártról, mert ha a Wolff párt egyszer lejárja magát, akkor éppen Wolff szerint nincs más párt rajta kivül, mint a szociálisták és a másik végletbe kergetik a polgárságot. Wolff Károly beszédének leg fontosabb része az volt, amelyben felszólítást intézett, hogy fogjunk össze a visszaélések ellen. Szóvá teszi most Fábián a taxiengedélyek kiosztását. Kisegzisztenciák sorsáról kellett dönteni s ekkor a keresztény párt azon a cimen, hogy koukurrenciára van szükség a Martával szemben, Baross Gábornak adott koncessziót kisegzisztenciák, kisemberek helyett. És mi történt, hogyan szállt szembe a kokurrenciával a nemes, keresztény alapon álló Baross Gábor? Összeolvadt a Martával, — amint azt én meg is jósoltam.

Gaál Gaszton: Egy kis kereszténység nem árt!

Bródy Ernő: Ne tessék felekezeti kérdést belekeverni, azóta már mind a kettő „rendezett"!

Fábián felolvassa ezután a 136.000 pengő pontos részletezését és az egyes tételeknél

Gaál Gaszton ismételten közbeszól: — Mi az a mérlegpénz? És mi az adómegtérítés? Ilyet is lehet kapni? (Állandó zaj, az elnök csenget.)

Fábián Béla: Az emberek csak a Folkusházy fizetésével törődnek, de ott mások is ilyen nagy arányu jövedelmeket élveznek, ami közüzemeknél teljesen lehetetlen volna. A BESzKART igazgatósága nyilatkozatot adott ki, amely mindenkit, aki elolvassa, fel kell, hogy háboritson. Ebben külön megmagyarázza, hogy azért kellett a vezérigazgatónak ekkora jövedelmet biztositani, hogy **nagyobb legyen az összjövedelme, mint amekkora a vezérigazgató**helyettesé. Az igazgatóság nyilatkozata szerint Márkus vezérigazgatóhelyettes **csak 50.000 pengőt kap.** — (Állandó zaj.)

Gaál Gaszton: Hát szabad rablóterület ez az ország?

Griger Miklós: Felháboritó, ami itt történik!

Fábián Béla egymásután olvassa fel a neveket, Schatter, Tóbiás, Tankovics igazgatók neveit, hogy ki mennyi jövedelmet élvez. **Mindegyikük 35—40.000 pengő körüli összeggel szerepel.**

Gaál Gaszton: Még egy igzgató és fütök!

Fábián Béla: Sajnálom, de tizenkilenc igazgató van! S ezek az urak nem villamoson járnak, **hanem mind egyiknek autója is van.**

Erdélyi Aladár: Ha gyalog járnának, csizmapénzt kapnának!

Fábián Béla: Rendelet van arra, hogy a főváros törvényhatósági bizottsági tagjai nem vehetnek fel a BESzKART-nál pénzt, mint igazgatósági tagok és ezek után a fel nem vett fizetések után mégis 80.000 pengő adót fizet a BESzKART.

Gaál Gaszton: Kormánybiztos kell a főváros élére, hogy rendet csináljon! (Általános, nagy zaj.

Az elnök csenget: Kérem a képviselő urakat, hallgassák végig a szónokot csendben.

Dabasi Halász Móricz: Ezt nem lehet csendben hallgatni!

Fábián Béla: Ez ugy történik, hogy az igazgatósági tagok nem veszik fel a fizetést, hanem a maguk javára könyvelik el ezt a pénzt és ha majd megszünik a fővárosi törvényhatósági bizottsági tagságuk, csak akkor veszik fel egy összegben a pénzeket.

Griger Miklós: **Ezt nem lehet másként jellemezni, mint hogy disznóság!**

Elnök: Ne tessék sértő és inparlamentáris kifejezést használni!

Gaál Gaszton: Egész komolyan gondolkozom már, hogy a fővárosnál egy kis állást kérjek.

Fábián Béla: A városi üzemeknél 80 vezető tisztviselő van, akik előbb a városnál voltak alkalmazva. A fővárosnál 250 forgalmi adóellenőr van; ezek kilencven százaléka nyugdijas állami és fővárosi tisztviselő.

Erdélyi Aladár: Halljuk a többi üzemeket is!

Viczián István: Folkusházy lemondott a fizetéséről, de Deutsch ur még nem.

Fábián Béla: Viczián közbeszólására még ma utánanézek a Deutsch ügynek.

Erdélyi Aladár: A Vásárpénztárról se feledkezzék meg.

Fábián Béla: Legyen az akár Deutsch, akár Folkusházy, bünt követ el az ország ellen, akinek 136.000 pengő fizetése van. (Ugy van, ugy van!) Kötelességmulasztást követett el a polgármester és a tanács is, a mikor nem hivta fel erre a figyelmet ugyanakkor, amikor a főváros kórházaiban patkányok garázdálkodnak és szülőnők fekszenek fütetlen ofyosón. A felelősség a többségi pártoké. Senkinek nem tünt fel, hogy a BESzKART vezérigazgatója **több fizetést kap, mint Magyarország kormányzója? Hogy háromszor annyi a fizetése, mint Magyarország miniszterelnökének?!** Majd rátér a javaslatra és sorra veszi a benne szereplő választási korektivumokat.

Györki Imre pártja részéről egyetlen tag jelenlétével támogatva kezdi meg beszédét, amelyben a szociálisták fővárosi politikájával foglalkozik. Éles beszédében munkásgyülölettel vádolja meg a kormányt, — amiért

Puky Endre alelnök rendreutasitja.

Györki Imre: A fővárosnál nyolc éve tart a gyülölködés politikája. Wolff Károly szerint a törvényjavaslatban nincs nóvum, mert ezek a rendelkezések benne voltak a régebbi törvényekben is. Szerinte azonban sulyos különbség mutatkozik a mostani javaslat és a régebbi törvények között. Ma 250 a választott tagok száma, amellyel szemben 62 olyan tag van, aki más cimen foglal helyet a törvényhatósági bizottságban. De a javaslat szerint csak 140 választott tag lesz, akikkel szemben 91 más cimen szerzett tagsággal szerepel. Ezután részletesen birálja a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit, azt bizonyitva, hogy ezekkel megbénitják a munkásosztályt, mert nem adják meg részére azokat a jogokat, amelyek megilletnék és a kormány tetszése szerint változtatja meg a főváros képét.

A javaslatot Györki nem fogadja el.

Törvényjavaslat a kormányzó érdemeiről.

Gróf Bethlen István miniszterelnök ezután beterjeszti a kormányzó tiz éves országlásának jubileumát megörökitő törvényjavaslatot. (Éljenzés.)

A javaslatot a közjogi bizottságnak adta ki a Ház.

A Ház ezután elfogadta az elnök napirendjét, amely szerint a Ház holnap folytatja a fővárosi törvényjavaslat vitáját.

Ezután áttértek az interpellációkra.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Nagy választék mindenfajta cipőben és árban.

Egyedül az árak hirdetése semmit sem jelent, miért is azt ez esetben elhagytam.

o

Onnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos áraimat.

Az összes egyházak tiltakoznak a szovjet kereszténylüldözése ellen

London, február 12. Az anglikán egyház püspöke gyülekezeten tiltakozott a szovjet kereszténylüldözése ellen, hangoztatva, ha az orosz kormány kielégítő viszonyt óhajt Angliával, akkor tiszteletben kell tartania az emberiség és a civilizáció legelemibb törvényeit. A centerbury érsek hosszabb beszédben sorolta fel *a legfelháborítóbb embertelenség borzalmas lajstromát, melyek a vallásüldözési történelemben páratlanul állanak.* Figyelmeztette a kormányt, hogy az egész müvelt világ felháborodását hívja ki maga ellen, ha a viszony rövidesen meg nem javult, fejezte be az érsek, kénytelen leszek az ügyet a parlament elé terjeszteni. Az angol róm. katholikusok nevében *Baurne* biboros-érsek bejelentette, hogy az összes keresztény geyházak tiltakozásukat fejezik ki a szovjet által megindított Isten-tagadó mozgalom ellen, melynek hatása az egész világra kiterjed. Az összes angol templomokban március 16-án könyörgő istentiszteletet tartanak a szovjet vallásüldözés áldozatainak lelkiüdvéért.

Hága, február 12. Az alsóház memorandumot intézett a kormányhoz, melyben felszólítja a kormányt, hogy a kereszténység s a keresztény isten tiszteletek Oroszországban való működésére való tekintettel vegye fontolóra, hogy milyen uton lehetne a többi európai állammal együtt, a Népszövetség égisze alatt ezek ellen az üldözések ellen fellépni.

Összeütközés az orosz-román határon

Tűharccal üzték vissza a román határőrök a szovjetágenseket.

Bukarest, február 12. Kisenevből jelentik, hogy az orosz határon összeütközésre került a sor román és orosz határőrök között. A tüzharc folyamán több orosz ágens román területre akart jutni, a román őrség tüzelése elől azonban csónakon kénytelen volt orosz területre visszatérni. Csak egynek sikerült a román partra jutni, ahol letartóztatták, megmotozásakor jelentős mennyiségü dollárt és titkos iratokat találtak nála.

Kapcsolatban ennek a futárnak elfogatásával, Bukarestben a titkos rendőrség egy vezető tisztviselőjét is elfogták, aki a Bratianu-kormány alatt besszarábia prefektusa volt, most pedig, a jeleg szerint, romániai orosz kémszervezet főnöke lett. Az orosz kurir neve, a saját állitása szerint Vonghertnie. A romániai orosz kémszervezetre vonatkozó közlések tőle származnak. A letartóztatott bukaresti titkos rendőrt Kisenevbe szállitották, hol szembesiteni fogják az orosz futárral. További szenzációs letartóztatások várhatók.

Vendéglősbál az „Angol királynőben".

Három egyházrész tanácsa Vásáry polgármester egyházi főgondnoksága mellett döntött

Azt kívánják, hogy az egyházi főgondnoki szék a szavazatok ünnepélyes egyhangusága után dr Vásáry Istvánnal töltessék be

A Csapó uccai, Kossuth uccai és Árpádtéri egyházrészek tanácsainak tagjai impozáns nagy tömegben gyültek össze tegnap este hat órakor, a Szappanos ucca 16. számú gyülekezeti ház dísztermében tartott értekezleten.

A tanácsok tagjai teljes mértékben felfogták ennek az értekezletnek az óriási jelentőségét és ezzel magyarázható, hogy olyan nagy számban jöttek össze, amilyen egyházi gyüléseken nem túlságosan gyakori

Közének után **Baja Mihály** lelkész bibliát olvasott, majd imádkozott.

Dr. Révész Imre elnöklő lelkész, mint házigazda üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta az értekezletet. A tárgy fontosságára való tekintettel jegyzőkönyv vezetésére kérte fel **Tóth Imre** egyházrészi tanácsost, segédkezésre pedig **Kiss Ferenc** tanácsos, presbytert. A jegyzőkönyv hitelesítésére a jegyzőkön kivül **Zih Géza, — Koncz Aurél** és **Kondor Kálmán** tanácsosokat kérte fel, akik a három egyházrészhez tartoznak.

Dr. RÉVÉSZ IMRE BESZÉDE.

— Boldogemlékezetü **Nagy József** halála óta egyházunk főgondnoki széke üresedésben van — mondotta dr. **Révész Imre,** — üresedésben van az a főgondnoki szék, amelyet másfél száz esztendő óta, mióta a főgondnokság, mint ilyen a budai zsinat rendelkezése szerint meg van szervezve Debrecenben, mindig rendkivüli értékü és súlyú, sokszor országosnevü férfiu töltötte be.

A FŐGONDNOK VEZETŐ PRESBYTER.

— A főgondnokság, hogy röviden megmondjam, vezető presbyterség. A főgondnoknak, — mint a lelkipásztorelnök társának feladata, hogy magában egyesitse az összes presbyterek erényeit, kötelességtudását, felelősségérzetét és azokat összefogva a presbyterek előtti példaként világolva álljon ört az egyház minden néven nevezendő értékei felett, úgy befelé — és itt különösen nagy a főgondnok hivatása, nagyobb mint az egyházelnöké, — kifelé, — az egyháztól idegen és sokszor az egyházzal ellentétbe jöhető világi tényezőkkel, vagy egyébb egyházakkal szemben.

— Egyházunkra nézve tehát súlyos és elevenbe vágó érdek az, hogy a főgondnoki állás nemcsak be legyen töltve, hanem olyan egyénnel is legyen betöltve, aki a főgondnoki álláshoz fűződő követelményeket és annak a másfélszázados debreceni gyakorlatban kialakult tradicióit minden tekintetben legméltóbban tudja hordozni, illetőleg teljesiteni

— Ha csak arra néznénk, hogy kik azok az alkalmas személyek, akik a jelenleg üresedésben levő főgondnoki állás betöltésénél kombinációba jöhetnének, ha pusztán csak a személyi tényezőket néznők, akkor örömmel kell megállapitani a debreceni egyházunk határozott gazdasági zavarba jönne, mert Istennek hála a debreceni egyház olyan kiváló férfiakkal bir, olyanokkal is, akik az életnek a delén küzködnek és vitézkednek, olyanokkal is, akik az életnek már alkonyatába jutottak, de tapasztalatokkal, bölcsességgel rendelkeznek, akik közül főgondnokot kiszemelhetne

DEBRECENI FŐGONDNOKOT.

— Van azonban egy igen súlyos és meggyőződésem szerint döntő szempont, amellyel szemben minden más megfontolásnak háttérbe kell vonulnia és amely ebben a gazdasági zavarunkban a főgondnok személyének megválasztásánál mégis egészen határozott irányt mutat, ez a súlyos és döntő szempont az, hogy mi debreceni főgondnokot akarunk választani. (Ugy van, ugy van). Debrecen sz. kir. városának kebelében működő, Istentől ide plántált református eklézsiának akarunk világi őrállót és főpresbytert választani. Ez a szempont egészen világosan meghatározza számunkra a követendő útat.

— Gondoljuk meg, hogy Debrecen szabad királyi városa négyszáz esztendő óta milyen belső összeköttetésben van a debreceni református egyházzal. És gondoljuk meg, hogy **ebből a benső összeköttetésből milyen áldás származott, úgy az egyház, mint a város életére nézve.** (Ugy van!) Az egyház nem tudta volna a szörnyüségesen nehéz időben teljesiteni az ő Istentől reá bizott feladatait, ha mindennel dacolva nem áll mellette és mögötte a nemes városának áldozatkész és a maga feláldozására is kész magisztrátusa. (Ugy van).

— De a város sem lett volna azzá, ami. Városunk sem kapta volna meg azt a Magyarországon egyedülálló, nemes, puritán zamatot s evangéliumi karaktert, amely Debrecen nevével mindig összeforrott és mindaddig összeforrva is lesz, amig Debrecenben egyáltalán református eklézsia él és működik. (Ugy van!)

A 400 ÉVES KAPCSOLAT.

— Nos hát ennek a négyszáz esztendős kapcsolatnak, amióta csak a főgondnoki állás egyházunkban fennáll, volt egy nagyszerü jelképes kifejezése éspedig az, hogy azután is amikor már idegen, külső és erőszakos nyomásra s az idők szellemének elháríthatatlan hatása alatt az egyház és a város vezetősége elválni voltak kénytelenek, még azután is, egészen napjainkig, — ritka kivételektől letekintve, — az egyház főgondnoki tisztét a város mindenkori polgármestere töltötte be.

— Domokos Lajos óta, tehát 1790. óta a debreceni egyháznak boldog emlékezetü Nagy Józsefig 14 főgondnoka volt. Közülük mindössze 5 olyan volt, aki egyszersmind nem volt polgármester is. De még ebből az ötből is egy, nevezetesen Kiss Lajos, mint aktiv polgármester vállalta azt a rá nézve igen szép fényt vető szolgálatot, hogy 1859-ben, — tehát a legnehezebb pátensharcos időben főgondnokká megválasztatott, de akkor már 76 esztendős aggastyán mellett az akkor ad hoc létesitett algondnoki tisztet betöltse. Tehát csak négy olyan főgondnoka volt Debrecennek, akik egy úttal nem voltak a város polgármestere is.

A TÖRTÉNELEM UJJMUTATÁSA.

— Nagyon érdekes dolog történt 1863-ban, amit nem kisebb tekintélyü ember jegyez fel Debrecen város történelmében, mint nagynevü martirunk, **Könyves-Tóth Mihály,** aki a debreceni főgondnokok rövid életrajzát ismertetve azt mondja, hogy amikor 1863-ban ezt a Kiss Lajost polgármestersége megszüntével megválasztották főgondnokká, sokoldalu képzettséggel tette tündöklővé a természettől nyert s gondos nevelés által gazdagitott lelki tehetségeit. Kormányzása azonban arra az időre esett, — midőn a vallás és egyházi nagy mozgalmak már elcsendesedtek s a városi és egyházi tisztviselők között pedig politikai véleménykülömbség miatt feszültség származott. Igy meddő működés volt az egyháztanács osztályrésze mindaddig, míg **Kiss Lajos** orsz képviselővé nem választatott. **Amidőn aztán Kovács Lajos személyében polgármester és eklézsia főgondnok egyesülvén, a feszültség elenyésztetett, elkövetkezett az egyház és iskolákra nézve a legáldásosabb korszak.**

— Ez tehát a történelemnek világos ujjmutatása, melyhez hasonlókat napjaink történelméből is tudnék idézni Ez az ujjmutatás nekünk azt mondja, hogy

most, amikor igen súlyos, sorsdöntő lépés elé van állitva a mi őrállói lelkiismeretünk, akkor kövessük a történelem ujjmutatását. (éljenzés), mely ujjmutatás egyuttal az egyház legmagasabb érdekeinek útmutatása is.

— A történelemből Isten parancsszava súgárzik felénk ezért helyezzük bele az egyház főgondnoki tisztségébe impozáns egyhanguasággal városunk nemes polgármesterét,

dr. Vásáry Istvánt.

OVÁCIÓ VÁSÁRY ISTVÁN MELLETT.

Révész Imre lelkész e szavaira viharos lelkesedés és ováció tört ki, mindenfelől kiáltáozták:

— Éljen dr. Vásáry István!

Révész Imre csak jó idő múlva tudta szavait folytatni:

— Dr. Vásáry István... (Ujból szünni alig akaró lelkes taps és éljenzés), köztudomás szerint nemcsak ragyogó személyes kiváltságokkal, főleg törhetetlen református hithűséggel van megáldva, (zúgó taps), de kora ifjúságától fogva nemcsak az általa rajongásig szeretett városnak, de az általa édesanyaként szeretett egyháznak és Kollégiumnak is legbuzgóbb és legsúlyosabb áldozatosságával áll a szolgálatában.

— Amikor városunk polgármesterét akarjuk odaemelni a főgondnoki székbe (éljenzés, taps) akkor nemcsak másfélszázados tradiciót követünk, nemcsak páratlanul tetterős, agilis — férfiút tisztelünk meg egyházunk vezető presbyterségével, hanem megtaláljuk az egyetlen módot is, amely által az a kérdés is úgy megoldható, hogy ezzel szörnyü békétlenség, amely mind az egyház, mind a város békességét feldúlni legnagyobb mértékben képes volna, elkerültessék.

Minden más megoldás feltétlenül azt a békétlenséget hozza magával, amelyért nem tudom, hogy a felelősséget, ha nyiltan vállalni kellene ugyan kik és hányan vállalják?

— Nem élünk olyan időket, hogy száz fronton felvonuló ellenfeleinknek odadobjuk nevetséges látványul és könnyü prédául a belsőleg feldult egyház életét, olyan időket sem élünk hogy ellenségeink azon mulassanak, hogy az egyház és város között 140 esztendő példáival megerősitett jó viszony most egyszerre a legmélységesebb feszültségnek adjon helyet.

Lelkes taps és éljenzés fogadta dr. Révész Imre beszédét, amely után megindult a vita.

HARSÁNYI IMRE — MÁRK ENDRE MELLETT.

Harsányi Imre presbyter, egyháztanácsos szólalt fel, hangsúlyozta, — hogy **nem akarja a szenvedélyeket fel korbácsolni, de annak a véleményének ad kifejezést, hogy ha a mai fiatalok is azt akarják, hogy őket majd vénségükben megbecsüljék, — akkor ők is becsüljék meg ma az öreget.** Éppen ezért az az óhaja, hogy **Márk Endrét** válasszák meg főgondnoknak, akinek az egyházi életben nagy érdemei vannak.

AZ EGYHÁZI ÉLETBE POLITIKÁT VINNI NEM SZABAD.

Ormós Lajos igazgató-tanító beszédében azt fejtegette, hogy vétkes könnyelműségnek tartaná, ha az egyházi tisztségek betöltésénél a politikát a legkisebb mértékben is irányadónak tekintenék. Kijelenti, hogy ő demokratikus felfogásu ember, mégis azt mondja, hogy **az egyházi életben sem jobboldali, sem közép, sem baloldali politikát bevinni nem szabad, mert az egyházi élet a közélet során felül tud csak érvényesülni.**

— Ma Debrecenben 20 kálvinista tanitóval van több, mint ezelőtt egy esztendővel és ez a mai város politikának öszönhető. Nem közömbös ránknézve, hogy ez a husz világitó fáklya lobog a Csapókertben, a Nyilas telepen és a többi külsőségeken s nem közömbös, hogy fognak s még lobogni ilyen fáklyák a város különböző részein.

— A kálvinista szempont városi szempont, a kálvinista egyház a városi jóindulat életfeltétele. (Ugy van). Nem akarom azt mondani, hogy az nem érdem, ha valaki előbb született, hogy a fiatalság minden erőkifejtésre képes, de mondom, azt, hogy Debrecen város polgármesteri széke olyan nagyszerü tisztség, amely minden vonatkozásban áldást jelent az egyházra és a város polgármestere nemcsak javakat, de dicsőséget is adhat az egyházi főgondnokságnak.

Mesterséges napfény alatt (Quarz) svéd és dán gyógytorna és játékok.

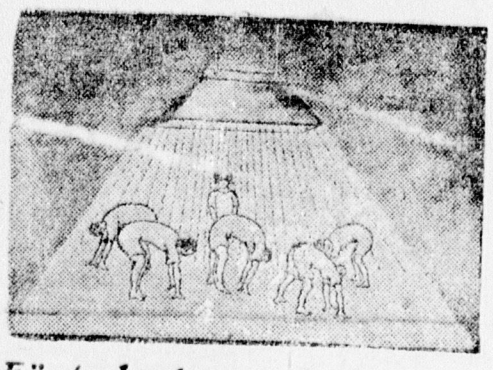

Füvészkert ucca 4. sz.

Falusy Margit okl. testnevelési tanárnő vezetése és orvosi felügyelet mellett. Rosszul, gyengén fejlett, vérszegény, ferdegerincü gyermekeknek, — valamint egészségeseknek.

Erő-csoportok szerint összeállitott órák.

Minden időben meleg és napsütés.

Jelentkezni lehet Therapia gyógyintézetben délelőtt 9—12 és délután 3—6-ig. Telefon: 980.

Diiak olcsók.

Juhász Nagy Sándor főjegyző beszéde

„Nem tudok Önöknek mást modani, mint hogy válasszák meg egyházunk főgondnokává Debrecen polgármesterét".

Általános figyelem közepette emelkedett szólásra dr. Juhász Nagy Sándor, aki beszédében azt fejtegette, hogy a főgondnok-választás előtt eddig az volt a szokás, hogy presbiteri értekezleten történt meg a jelölés a főgondnoki állásra. Az egyház hatalmas átalakuláson ment keresztül az utóbi időben; a körzetekkel együtt 10 egyházrész alakult meg, melyeknek tanácsai nagy tekintélyü férfiakban bővelkednek s ugy müködnek, mint kis presbiteriumok. Nagyon természetes tehát, hogy amikor a főgondnokot mintegy tizezer ember választja meg, nem szorithatjuk a jelölést a presbiterek csekély létszámára, hanem szükséges hogy ezek a presbiteriumok is kifejezést adjanak a maguk véleményének.

— Én voltam az, — mondotta Juhász Nagy Sándor, — aki felkértem a mélyen tisztelt lelkész urakat, hogy ezeket az értekezleteket mind a tiz egyházrészben összehivni sziveskedjenek. Igy jött össze ez a gyönyörü, nagyszámu, népes értekezlet, amely igazán méltó ehez a hatalmas fejlődésnek induló, Csapó uccai egyházrészhez és ehez a szép gyülekezeti házhoz, amelyben megjelenni szerencsénk van.

Körülbelül 240 tagja van a három egyházrésznek s ugy látom, hogy csaknem kivétel nélkül mindnyájan jelen vannak.

Akik az egyháztanácsban helyet foglalnak, hivatva vannak arra, hogy minden nagyfontosságu egyházi kérdésben többi felebarátaiknak irányt mutassanak, sőt ez kötelességük is. Csaknem ezerre megy azoknak a férfiaknak és nőknek a száma, akik a kispresbiterium helyett sorozatos egyházrészi gyüléseken a főgondnokválasztás kérdésében a maguk akaratát minden befolyástól mentesen a maguk lelkiismerete szerint nyilvánitani képesek.

Amidőn a 10 egyházrész lefolytatja értekezletét és azoknak határozata a presbiteriumi értekezlet elé kerül, a presbiteri értekezlet nem fog többé sötétben tapogatózni, mert előtte áll nem csak az egyháztanácsosoknak, de a debreceni kálvinista közvéleménynek kivánsága és felfogása

is. Méltóztassanak az értekezletet ugy felfogni, hogy az egyházrészek nem jogokat akarnak a maguk számára igénybe venni, hanem kötelességek teljesitésére érzik magukat elhiva a debreceni egyházzal és összes tagjaival szemben.

— Ami magát a kérdés lényegét illeti, személyi kérdésben kell határozni. Főgondnoki tisztségről van szó, tehát mindenkinek el kell határoznia, hogy személy szerint kit tart méltónak erre a nagyfontosságu méltóságra.

— Nagyon helyesen mutatott rá dr Révész Imre, hogy személy szerint tudnánk sok kiváló egyént javaslatba hozni, akik előtt tisztelettel állhatnánk fel. Amikor én mérlegre tettem ezt a kérdést, elhatározásomban megoldhatatlan problémának tünt fel előttem, ha kizárólag a személyek, azok értékelése, kivánságuk figyelembevétele után indulnának el. A bizonytalanságból engem az a nagy tradició emelt ki, amely bevilágit az egész debreceni egyház multjába és kiemelt engem egy kis családi tradició, amely talán egy évtizedre nyulik vissza. Révész Imre másfél évszázadról beszélt, én további másfél évszázaddal toldhatom ezt meg a reformáció kezdetéig, mert hiszen az egyház szorosan összeforrott egység volt a várossal és az egyház élén mindég főbirák állottak, anélkül, hogy arra megbizatást is kaptak volna.

— Be kell jelentenem azt is, hogy boldog emlékezetü Nagy József urnak főgondnokká választása is akkor történt, amidőn a debreceni polgármesteri szék üresedésben volt és akkor, amikor a legközelebbi ciklus alkalmával már a polgármesteri szék betöltetett, az egyház vezetősége, az akkori polgármester urnak a főgondnokságot felajánlotta. Közbejött körülmények miatt ő azt nem fogadta el, de a felajánlás tényleg megtörtént.

— Ime ez az az tradició, amely egész nyilvánvalóan tárja elénk, hogy ne habozzunk, ne induljunk mellékszempontok után, ne keressünk és ne kutassunk százféle érvet és ellenérvet, hogy a mérlegre rárakjuk, hanem tegyük mérlegre ezt az évszázados tradiciót, amely az egyház multja, jelenje, érdeke, presztizse, jövendő fejlődése szempontjából azt kívánja, hogy a polgármester legyen a főgondnok. (Zajos taps.)

— Egy kis családi tradició is vezet engem. Egy ilyen kétséges választási előkészület közepette az egyház vezetői ülésre jöttek össze, hogy ki legyen a főgondnok. Akkor az én boldog emlékezetü atyám, akiről mindenki tudja, hogy az egyház érdekeit mennyire a szivén viselte, aki izig-vérig ellenzéki politikus volt, a régi függetlenségi politikának könyörtelenül szilárd tagja, azon az ülésen azt mondotta, hogy bár más politikai párti az akkori polgármester, ő a nagy egyházi tradició előtt hajlik meg és annak a polgármesternek főgondnokká választását indítványozta és vitte is keresztül.

— Ormós Lajos igazgató-tanító beszédében hivatkozott a 20 uj református tanitóra. Ezeknek az iskoláknak felállitását másfél esztendővel ezelőtt én kezdeményeztem és sok nehézséggel találkoztam.

— Jött a jelenlegi polgármester és a megelőző hosszu, kínos küzdelmek után nekem öt percembe került, hogy a 20 elemi iskola felállitását a város elhatározza.

— De itt van az ősi kollégium. Debrecen egyházának főgondnoka hivatalból a kollégium gondnoka is. Három hatalmas nagy intézmény van tehát itt egyesülve, a város, a debreceni református egyház, amely a várossal egyés ugyanaz volt évszázadokon át és az ősi kollégium kibővitve a sok iskolával. Ez a három intézmény összeforrott.

— Azt akarom, hogy soha senki azt a felelősséget rám ne háríthassa, amely előállhat akkor, ha e három intézmény sorsát szétválasztjuk, mégpedig véglegesen.

— Baltazár püspök ur azt mondotta: Történelmi felelősség előtt állunk! És én a nyilatkozattól megrendültem. Én ezt a történelmi felelősséget csak egy irányban tudom a magam részéről elvállalni. Ha vannak, akik ezt a felelősséget más irányban átvenni hajlandók, ám vegyék át.

— Én a történelmi felelősséget csak az elmondandó irányban tudom vállalni: amikor idebeléptem kint hagytam a pártpolitikát (zugó taps), pedig én megmondom őszintén, még itt is, hogy én meggyőződéses ember vagyok politikai téren is, meggyőződésemet semmi irányban változtatni hajlandó nem vagyok. És még eggyel továbbmegyek. Én kint hagytam a személyi ellenszenvet és rokonszenvet egyaránt. (Zajos taps.) Én beléptem ide kizárólag mint ennek az egyháznak egyik szerény tagja és nem tudok önöknek mást mondani, minthogy a debreceni egyházunk főgondnokává válasszák meg Debrecen város polgármesterét! (Hosszantartó zugó taps, éljenzés.)

A HATÁROZAT.

Dr Révész Imre elnöklő lelkész ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő és előzetesen bejelentette, hogy forma szerinti szavazást rendel majd el. A határozati javaslat igy hangzik:

A Csapó-utcai, Kossuth-utcai és Árpád-téri egyházrészek tanácsainak 1930 február hó 12-ikén a Szappanos-utcai egyházrészi Otthonban értekezletre összegyült tagjai kifejezik azt az óhajtásukat, hogy az üresedésben lévő egyházi főgondnoki szék a szavazatok ünnepélyes egyhanguságával dr Vásáry István polgármester urral, egyházunk presbyterével, a tiszán tuli egyházkerület világi főjegyzőjével és tanácsbirájával, az Országos Zsinat tagjával töltessék be.

Ezt az óhajtásukat indokolják egyfelől a dr Vásáry István ur személyiségének közismert kiválóságával és törhetetlen református érzületével, másfelől pedig avval a sok százados megszentelt kapcsolattal, amely egyházunkat Debrecen sz. kir. várossal egybefüzi. Ennek a kapcsolatnak méltó jelképes kifejezéseként az elmult másfél század folyamán egyházunk főgondnoki méltóságát csekély kivétellel a város polgármesterei viselték, mint az egyháznak, mind a városnak igen nagy javára és áldására. Minden ok megvan arra a reménységre, hogy ugyanezt az áldásos következményt a mai kivételesen nehéz időkben, kivételes mértékben fogja eredményezni egyházunk és városunk számára a dr Vásáry István polgármester ur főgondnoksága is.

Ezzel kapcsolatban az értekezletre egybegyültek, Isten előtti felelősségüket mélyen átérezve, kifejezik azt a meggyőződésüket is, hogy sem ezen kérdés megoldásába, sem semmiféle más egyházi belügybe nem szabad belevinni semmiféle olyan külső, világi szempontot, amely egyházunk isteni rendeltetésétől, történelmi multjának szellemétől, mai és mindenkori legmagasabb létérdekeitől idegen.

A többi egyházrészek tanácstagjait tisztelettel fölkérik e határozathoz való csatlakozásra.

Ezután felkérte a jelenlevőket, hogy akik a határozatot elfogadják, álljanak fel. Csekély kivétellel mindenki felállott, csak azok maradtak ülve, akik nem tartoztak ezekhez az egyházrészekhez. Dr Révész Imre mégis elrendelte az ellenpróbát és kérte, hogy azok álljanak fel, akik a határozati javaslatot nem fogadják el.

Egyetlen ember állott csak fel a teremben.

Igy tehát a debreceni református egyház főgnodnoki tisztségének sorsa eldöntöttnek tekinthető, mert kétségtelen, hogy a többi egyházrészek hasonló álláspontra helyezkednek.

Ujabb emberrablási kisérlet Párisban

Megint oroszok voltak a szereplők.

Páris, febr. 12. Az Intranzigeant azt irja, hogy a napokban Párisban ujabb emberrablási kisérlet történt, **melynek ismét oroszok voltak az szereplői. — Az egyik orosz emigráns 8 éves fiát akarták a vincennesi ligetből nevelőnőjével együtt egy autóba behurcolni.** A nevelőnő kiáltozására figyelmes lett egy rendőr, mire a rejtélyes idegenek eltüntek.

A lap ugy tudja, hogy a rendőrség figyelme legutóbb ráterelődött egy párisi szovjet szervezetre, amely szoros kapcsolatot tart fenn a párisi szovjet követséggel.

Háromezer hadifogoly hazaindult Szibériából

Marosvásárhely, február 12. Érdekes levél érkezett Marosvásárhelyre Oroszországból. Nagy János marosvásárhelyi származásu géplakatos irta a levelet, amelyben értesiti rokonságát, hogy tizenhat évi fogság után háromezer fogolytársával utnak indult Erdély felé és egy-két héten belül megérkeznek.

Nagy János 1914-ben, mindjárt a háboru kitörésekor a 22-es honvédek első csoportjával került a frontra és hadifogságba. Ázsia belsejébe vitték őket, olyan helyre, ahonnan hir sem jöhetett felőlök. Nagyról mégis valahogyan az a hir terjedt el, hogy meghalt. Felesége meggyászolta, elsiratta. Ám multak az évek és a magát özvegynek tartó Nagyné ujból férjhez ment és ebből a második házasságából gyermekei is vannak.

Nagy János elmondja a most érkezett levelében, hogy amikor fogságának legnehezebb esztendői elmultak és már szabaddabban mozoghatott, asszony után nézett, ő is megházasodott. Van egy tizéves fia és egy hétéves leánya. De azt irja, hogy ez egyáltalán nem komplikálja a helyzetet, mert a szovjettörvények értelmében második felesége és gyermekei ugy sem hagyhatják el a szovjet területét. Utban van tehát hazafelé és Marosvásárhelyen érthető nagy érdeklődéssel várják Nagy János és háromezer társa érkezését.

5,440,000 utasa volt az elmult évben a debreceni villamos vasutnak

A nehéz gazdasági helyzet csökkentette az utasok számát. — A HÉV. érdekes adatai.

A HÉV., mely a debreceni villamosközlekedést tartja valóban nagyvárosi nivón, most állitotta össze az adatokat az elmult évi forgalomról. — Az érdekes kimutatást az alábbiakban ismertetjük:

A gazdasági válság — különösen az 1929-ik év második felében — a villamos vasut utasforgalmánál és bevételeinél is éreztette a hatását.

Az 1929-ik évben a villamosvasutat 5.440.000 utas vette igénybe, az 1928-ik évi 5.480.000 utas helyett s igy kerek számban 40.000 utassal kevesebb utas vette igénybe a vasutat az 1929-ik évben, mint az előző évben.

Ez az utascsökkenés körülbelől egyenlően oszlik el a villamosvasuti vonalak között.

Érdekes jelenség az, hogy azoknak az utasoknak a száma, akik a kalauzoknál váltották meg a rendes áru menetjegyeket, és azoknak az utasoknak a száma, akik a rendes áru hetikártyákkal és havi bérletjegyekkel utaztak, **kerek számban 170.000-rel csökkent, amivel szemben a kedvezményes áru füzetjegyeket és a kedvezményes áru hetikártyákat és havi bérletjegyeket használó utasok száma kerek számban 130.000-rel növekedett.** Ez a magyarázata annak, hogy a villamos vasut személyszállitási bevételei az utaslétszám csökkenéssel arányban nem álló nagy összeggel, kerek számban 40.000 pengővel csökkentek az 1928 évi bevételekhez képest.

Minthogy a villamosvonatok közlekedésénél sem a vonatok sürüsége, sem azok pontos közlekedése tekintetében az 1929-ik évben változás nem volt, ennek folytán kétségtelen, hogy az utas mennyiségben és **a bevételben való visszaesés csakis az általános gazdasági válságnak tulajdonitható.**

Részletes jelentés egyes utvonalak forgalmáról.

Egyes utvonalak forgalma természetesen kiemelkedett. **A legtöbb utasa a Pályaudvar—Nagyerdei vonalnak volt, 1.835.869,** — azonban ez is csökkent az előző évihez képest, mert ekkor 1.947.679 utas vette igénybe.

Ezen az utvonalon a nyári forgalom szerzi meg a jelentékeny pluszt. Nyáron ugyanis, mikor ugyszólván a Nagyerdő az egyetlen üdülőhelye Debrecennek számosan keresik föl s ez lenditi fel ennek a vonalnak a forgalmát.

Azt lehetne hinni, hogy hasonló a helyzet a Kossuth-utca—Vágóhidi vonal mentén. Hiszen itten terül el a debreceni vasutas sport club sporttelepe, ahol egész évfolyamán Debrecen profiscapata, a Bocskai vivja mérkőzéseit elsőligabeli profi klubokkal. Azt gondolhatnánk, hogy az atrakcióknak számitó futbalmeccsek ezreket remenő közönsége szintén fokozottabb mértékben veszi igénybe a HÉH. villamos vasutait, melyeknek ezen a napon fokozott számu kocsija áll pontos rendelkezésére. Mégis itt e tény — bármennyire sajátságos is — alig érezhető a HÉV. forgalmán, ami azt bizonyitja, hogy a legtöbb néző részint gyalog, részint más közlekedési eszközök igénybevételével hódol a sportnak. Itt 538.209 utas volt, az előző év 548.003 utasához viszonyitva tehát 10.000-nyi csökkenés. A Csapó-utcai vonal meg több: **több mint 20.000** csökkenést mutat az idén — 702.674 utas az 1928-as év 727.333 utasával szemben. A Hatvan-utcai vonal 480.705 utast számolt el. A csökkenés itt is 24.117, tehát elég jelentékeny.

A gazdasági helyzetet tükrözi vissza az is, hogy mig a kedvezményes hetikártyák és havi bérletek 45.136-al emelkedtek, a rendes áru bérletek száma 61.004-ről 53.560-ra: tehát 7444-el csökkent.

Uj tervek.

Az uj tervek egyelőre még nem teljesen pozitivek. Ezeknek kidolgozása még a közeljövő feladata lesz. Magának a HÉV.-nek, mint mindenkor, most is szándéka a közönség igényeit a lehető legfokozottabb mértékben kielégiteni.

A debreceni Világitási Vállalat látja el villannyal Biharmegyét is

Március elején veszi át a berettyóujfalui Villamosmüve a debreceni Világitási Vállalat.

Berettyóujfaluból jelentik: — A minisztérium jóváhagyta a debreceni Világitása Vállalattal kötött szerződést. A szerződés értelmében a vállalatnak a jóváhagyástól számitott egy hónapon belül kell átvenie az üzemet. Ennek megfelelően március elején a Villamosmüvet átveszi a debreceni Vállalat. Az egységárakat egyelőre nem szállitják le. Erre csak akkor kerül a sor, ha az áramszolgáltatás Debrecenből fog történni, — ami azonban csak két-három hónap mulva fog bekövetkezni. Ha az előkészitő munkálatokat befejezik és igy a debreceni villamosmü fogja ellátni Berettyóujfalut villamosárammal, akkor az egységárakat és különösen az iparáramot jelentékenyen leszállitják. A Villamosmü átvétele ilymódon lehetővé teszi az ipari áramnak intenzivebb felhasználását és általában a villanyvilágitás kiterjesztését. Miután az uj vállalat tőkeerős, a fogyasztóknak azt a kedvezményt adhatja, hogy öt évi részletekben fizethetik meg a bevezetés költségeit, ami természetesen megkönnyiti a villanyvilágitás kiterjesztését. A vállalat tervbe vette, hogy a községnek azokat az utcáit, ahol most nincsen villanyvilágitás, ellátja villanyárammal. Igy az uj vezetés alatt javulni fog a község világitása is.

A debreceni Világitási Vállalat a berettyóujfalui Villamosmü átvételénél számitott arra, hogy a villanyvilágitást fokozatosan Biharmegye többi községeibe is bevezetik. Egyelőre Berettyószentmártonnal, Biharkeresztessel és Mezőpeterddel folynak a tárgyalások ebben az irányban. Értesülésünk szerint az érdekelt községeknek pályázatot kell hirdetniök a villanyvilágitás bevezetésére, a mi kissé késlelteti a kérdés megoldását. Mindenesetre az uj helyzet kedvező a bevezetésre és igy remélhető hogy a debreceni Világitási Vállalat utján a berettyóujfalui központból Bihar megye számos községét el fogják látni villanyárammal.

BUCHWALD ANDOR FELOLVASÁSA A RÁDIÓBAN.

Buchwald Andort, — a jó tollu irót, akinek hangulatos novelláit és szépirodalmi irásait a „Debreczen" is közölte, szép — megtiszteltetés érte, meghivást kapott a Studióba, hogy ott novelláiból olvasson fel. Buchwald Andor szerdán délután ült a Studióban a mikrofon elé és két gyönyörü novelláját „Álmatlan éjszakát" és a „Heteseket" olvasta fel és bizonyára nagy örömet keltett s elismerést szerzett a rádió sokezer hallgatói körében.

Hideg a vasláb, de meleg a szív

— Regény —

Irta: Pétertia József

(26)

— Nem értitek ezt fiuk. Velem nem történhet valami nagy baj. Reggel észrevesznek biztosan az oroszok, bevisznek a spitálba, annyi az egész. De amit most láttunk, azt okvetlen jelenteni kell odabent. Az oroszok alafurják a mi állásainkat és felrobbantanak mindnyájatokat. Fiuk, ha szerettek, tegyétek meg a kedvemért, vigyétek be a jelentést, engem pedig hagyjatok itt. Vigyázzatok, nehogy leszedjenek benneteket is. Ha valamelyikőtök megsebesülne a befelé való uton, adja át a jelentést annak, aki ép maradt és menni tud.

A két legény halkan hümmögött, ugy ahogy bekötötték a vérző lábat.

— Legalább itt hagyjuk magánál a kötszereinket, önkéntes ur!

— Nem kell, csak menjetek. Hátha nektek is szükséges lesz. Van nálam egy csomag, elég lesz az. Szervusztok fiuk!

— Isten áldja meg, — morogták a legények, átvették Egon jelentését, rajzait és lassan esuszva mozogtak befelé, mint valami vakondokok. A szemben bóbiskoló orosz katona megint riadtan megfordult. Nem vett észre semmi nyugtalanitót. Kicsit még körülnézett, felvette puskáját, megint letette, aztán megint bámulni kezdte a holdat.

A hold meg őket nézte. Nyilván nem értette, hogy miért kell az egyik embernek a másiktól alig ötven méternyire véresen feküdni. De nemcsak a hold nem értette ezt, hanem a vérző ember, Egon sem. Ugy érezte, mintha emlékezetének rostája kiszakadt volna és az üres agy nem tud feleletet adni: miért? miért? Hát ismeri ő azt az embert, aki most belelőtt. Hát tett neki valami rosszat egész életében. Hát tudott egyáltalán valamit a létezéséről, belső vágyairól, céljairól, tervéről. Hát miért kell neki csuszó-mászó féreg módjára idejönni idegen emberek által turt vakondturások elé. Miért, hogy most átlőtt lábbal vérzik az avaron. Ni szemben vele ez a nagy szál idegen katona. Milyen szép kék szeme van. Ni most belenyul a belső zsebébe. Valami fényképet vesz elő. Talán az anyja, talán a felesége, vagy gyermeke. A hold fényénél hosszan nézi a képet. Olyan jámbor, olyan jóindulatu a nézése. Ez az ellenség... Nem értette... Mint egy rossz álom tünt fel az egész, amit eddig átélt a harctéren. A seb nagyon kinozta. Kezét is rátapasztotta. Nagy fájdalmak fogták el, eszmélete lassanként homályosodni kezdett és csak azt a vágyat érezte: el-el innen a földről... Elvesztette eszméletét...

— — — — — — —

Biborfényével felkuszott az égre a hajnal. Lassanként kivilágosodott. A hüvös, leszálló harmat magához téritette Egont. Belátott az ellenséges állásokba, hol nagy mozgás keletkezett. Hozták az oroszoknak reggeli teájukat. Egont nagy szomjuság fogta el. Olyan szomjas lett, hogy beleszédült — Arra pillantott fel, hogy három tányérsapkás muszka feltérdre ereszkedve közeledett feléje. Észrevették, hogy idegen katona fekszik a bozót alján, kijöttek megnézni: mi van vele. Egyik fegyverét nekiszegezte, de mikor látta, hogy nem mozdul, leeresztette karját.

Hozzáértek. Egon mozdulatlan feküdt ott. Hallotta, amint az egyik muszka oda szólt a másikhoz:

— Nye ponnye maj! — (Nem értem.) — Ausztricki.

Az árva muszkának nem ment a fejébe, miként kerül az ő árkuk elé a megsebesült ellenséges katona. Egon tudott egy keveset oroszul és rájött a másik orosz feleletéből, hogy azt magyarázgatják egymásnak, hogy ez a szerencsétlen alak az éjszaka alighanem át akart szökni hozzájuk, de az őr tévedésből lelőtte. Bizonygatták egymás előtt, hogy nincs nála fegyver, bizonyos, hogy szökni akart. Akad ilyen szökevény az „ausztrickik" között, biztosan nem magyar, merthát azoktól ilyesmi nem telik ki. Barátságosan pislogtak feléje. Egon arra gondolt: milyen okosak voltak az ő emberei, hogy bevitték a puskáját. De minden gondolatnál erősebb volt nála a szomjuság érzete, felnyitotta szemeit és könyörögve mondta:

— Vodu, vodu!

Az oroszok adtak neki vizet, sőt az egyik muszka tábori kulacsából teával kinálta. Aztán hordágyat keritettek elő és bevitték az állások mögött egy kis faluba, hol segélyhely volt felállitva. Éjjel szanitéc-kocsin szállitották néhány más sebesülttel együtt a tábori kórházba. Néhány kilométert haladtak az uton. Egyszerre, mintha a pokol nyilt volna meg, éktelen ágyudörgés hangzott a front felől. Folytonos detonáció dübörgött, egy rémületes hanghullámba folyt össze a lecsapódó lövedékek robbanása. Kilométereken át szinte reszketett a föld. A dobpergés hangját nagyitotta százezerszeresre a sok sok ágyu tüze. A nehéz lövegek reccsentek mintha évezredes, égig nyuló fákat döntöttek volna le. A levegő keserüvé vált. Pergőtüz zudult az orosz állásokra.

(Folytatása következik.)

A Trnka-féle ügyben a törvényszék rövidesen kitüzi az első birósági kényszeregyezségi tárgyalást

Az Országos Hitelvédő Egyesület ez ügyben befejezte müködését.

Több alkalommal hirt adtunk már arról a nagyszabása mozgalomról, amelyet a Trnka-malom hitelezői inditottak érdekeik megvédése végett. Ismeretes, hogy a privát kényszeregyezségi tárgyalások nem vezettek eredményre és igy belekapcsolódott az ügybe az Országos Hitelvédő Egyesület debreceni szerve, amelynek részéről dr Békés Kálmán igazgató nagy szakértelemmel vezette le a tárgyalásokat. Noha eddig már több tárgyalás volt, azokat mind el kellet napolni abból a célból, hogy az adós Trnka család elfogadható ajánlatot tegyen a hitelezőknek. A család ugyan az első pillanattól kezdve ötvenszázalékos egyezséget ajánlott fel a Trnka örökösök ingatlanának kilenctizedrésze erejéig, mig a hitelezők az első tárgyalásokon száz százalékban követelték igényük kielégitését. A mult heti tárgyaláson haladékot kapott a Trnka család arra, hogy kedvezőbb ajánlatot tegyen az eddigieknél és a következő tárgyalást szerdára, azaz tegnapra tüzték ki.

A tárgyalást, amelyen mintegy kétszáz hitelező jelent meg, dr Békési Kálmán nyitotta meg és a számbavétel után felhivta az adós család képviselőit, hogy van-e valamilyen módositás az ajánlatban. Miután erre nemleges választ kapott, felszólitotta az ügyvédeket, hogy hagyják el a tárgyalótermet s ezután az értekezlet résztvevői tárgyaláson kivül tanácskoztak a teendőkről.

Dr Békés Kálmán tájékoztatta a hitelezőket a helyzetről. Rámutatott arra, hogy az adós legalább is gazdasági büntetésre méltó. A másirányu büntetés már a biróság hatáskörébe tartozik. A komplikált ügyből a kibontakozás csak két módon lehetséges: vagy csődbe hajszolják az adóst, vagy megegyeznek vele. A mai tárgyalás az utolsó nap s ha megegyezés nem jön létre, visszaadják az ügyet a törvényszéknek és ha a kényszeregyezség sem sikerül, ami különben is két-három hónapot venne igénybe, bekövetkezik a csőd. Az adós ajánlata ma semmivel sem jobb, mint hat héttel ezelőtt volt. Hangsulyozta, hogy az adós család ugy gondolja, hogy az ellene esetleg inditandó pereket esetleg megnyeri, amely esetben a hitelezők egy fillért sem kapnának. Ha pedig az első két-három próbapert a hitelezők nyernék meg, ugy az óriási költségek miatt a család még rosszabb anyagi helyzetbe kerülne, mint ma van s a hitelezők nem számithatnának még ötven százalék kielégitésre se. A maga részéről ajánlja, hogy az örökös család malom ingatlanának kilenctizedrészét fogadják el garanciaképpen, vagy az egész malmot a Jugoszláviában élő örököst illető részen kivül.

A megegyezésen kivül másik fontos feladat, hogy a malmot minél előnyösebben értékesitsék. — Erre vonatkozólag kedden már beérkezett egy ajánlat., Harsányi Hatvan uccai lakostól, aki egyébként a Trnka malom alkalmazottja volt, aki 130 000 pengőért de hitelben, hajlandó megvásárolni a malmot a kintlevőségekkel együtt. Szerinte az volna a helyesebb álláspont, ha az ingatlant a szokásos értékesitési árverésre bocsátanák. Valószinünek tartja, hogy ha a megegyezés létre jön és a malmot jól értékesitik, a hitelezők akkor sem kapnák meg a követelésük 50 százalékát. Az előnyös hitelezők követelései oly nagy összeget tesznek ki, hogy ma még csak hozzávetőlegesen sem lehet megmondani, mennyit kaphatnak a többi hitelezők.

Békés elnöknek ez a kijelentése észrevehető idegességet keltett a jelenlevők között, majd dr Hódy Béla ügyvéd, mint vagyonfelügyelő emelkedett szólásra és rámutatott arra, hogy a debreceni közraktár és a debreceni református egyház összesen 104 ezer pengőt kebeleztetett be a Trnka-malomra. Ez azonban kimaradt a család előzetes ajánlatából s igy arról eddig nem igen tudtak. Elképzelhető, hogy ilyenformán mennyit kapnának a másodlagos hitelezők, a kisemberek, akik jóformán egész évi termésüket adták megőrzésre a malomnak. Rámutatott ezután arra, hogy ha mindenáron a csődöt követelnék, abban az esetben még annyit sem kapnának a hitelezők, mint a mai ajánlat szerint. Különben pedig ugy az egyház, mint a közraktár engedni fognak méltányosságból a követelésükből. Ezért a maga részéről azt ajánlja, hogy fogadjanak el egy olyan ajánlatot, mely szerint a most felajánlott feltételeket akceptálják a hitelezők abban az esetben, ha az egyházzal és a közraktárral együttesen maximum 35—58 ezer pengőben meg tudnának egyezni. Ha pedig sikerülne a megyegyezés a két nagy hitelezővel, abban az esetben hozzávetőleges számitás szerint a hitelezők mintegy huszhuszonkét százalékot kapnának összes követelésük után. Ő is hangoztatja, hogy csőd esetén még ennyit sem kapnának, tehát ajánlja az ilyen értelmü megegyezést.

Dr Csáthy Dezső ügyvéd szerint a közraktárnak és az egyháznak együtt nem kellene többet juttatni, mint maximum 25 ezer pengőt s igy mintegy 25 százalékot kaphatnának a többi hitelezők. Javasolja, hogy küldjenek ki likvidáló bizottságot s a likvidálás során mindenekelőtt a kis hitelezőket, akiknek a követelésük 5 mázsán alul van, elégitsék ki és pedig 80 percentig, vagyis hogy a kishitelezők magasabb kvótát kapjanak, mint a nagy igényesek, mert hiszen ezek nyilvánvalóan sokkal jobban rá vannak szorulva, hogy mielőbb hozzájussanak a pénzükhöz.

Dr Szabó Ferenc, a ref. egyház ügyésze kijelentette, hogy az egyház hajlandó a méltányosságra, de csak akkor, ha elfogadható ajánlatot tesznek. Ugyanilyen értelemben nyilatkozott dr Hegedüs Jenő is a közraktár képviseletében.

Több felszólalás hangzott el ezután, amelyekből kivehető volt, hogy a hitelezők nem hajlandók elfogadni az ajánlatot, ha minden attól függ, hogy sikerül-e megegyezni a közraktárral és az egyházzal. Mert ha nem sikerülne, ugy ők teljesen károsodnak, amennyiben a két nagy hitelező fog minden, a malom eladásából származó bevételt igénybevenni.

Dr Hódy Béla vagyonfelügyelő ismételten felszólalt és hangsulyozta, hogy a kiküldendő likvidációs bizottság feladata lenne az, hogy a megegyezést a közraktár és az egyház között megvalósitsa. Erre természetesen csak erkölcsi garancia van, amit a bizottság magában visel. Különben is, ha a hitelezők ragaszkodnak a csődhöz, még az ajánlat elfogadása esetén sincsen ez kizárva, amennyiben ha nem sikerül a megegyezés az egyházzal és a közraktárral, ugy visszaadják az ügyet a törvényszéknek és akkor jöhet a csődeljárás. Részletesen fejtegette, hogy mi módon volna lehetséges a leghelyesebb irányt követni és igyekezett a hitelezőket meggyőzni s a már amugy is felizgatott hangulatot lecsilapiltani.

Végül még egyszer dr Békés Kálmán szólalt fel, majd próbaszavazást rendeltek el, amelynek során megállapitható volt, hogy a közhangulat végül mégis az ajánlat elfogadása mellett szól. Az érdemleges szavazást mégsem lehetett megtartani, mert — mint Békés elnök kijelentette — az időközben elhalt Trnka Albert hagyatéka, illetőleg az ő örököseinek kötelezettsége körül jogi komplikációk merültek fel, minthogy epdig szerdán volt az utolsó napja az OHE müködésének, az egész kényszeregyezségi ügyet vissza kell adni a törvényszéknek, hogy a további tárgyalásokat az bonyolitsa le. Ezután többen kérték a szavazás elrendelését, amit azonban az elnökség ellenzett s igy az ügyet vissza is adták a törvényszéknek, ahol rövidesen kitüzik az első birósági kényszeregyezségi tárgyalást és tisztázni fogják a jogviszonyokat is.

A világhirü

Mercedes-Benz

személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott

MÁVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:
MERCEDES-BENZ AUTOMOBILRT. Budapest, IV. Váci-utca 24.
Körzetképviselet: Révész Imre Debrecen. Hunyadi ucca 21. sz.

Családi háboruság az ellopott csizma miatt, amit Kovács Imre besurraoó tolvaj vitt el

Csak akkor békültek ki, amik or az ellopott csizma előkerült. — A féltékeny férj külön ös esete a sámfával.

Megirta a „Debreczen“, hogy a rendőrség letartóztatta Kovács Imre rovottmultu romániai illetőségü besurranó tolvajt, aki hosszabb idő óta Debrecenben számos besurranó lopást követett el. Kovács Imrére eddig hat lopást bizonyitottak rá, de valószinü, hogy még sokkal több lopási eset fog reá bizonyulni. Kovács Imre rendszerint álkulccsal nyitotta fel a lakások ajtaját és a kezeügyébe eső értékesebb holmit ellopta. Az ellopott ruhanemüeket vagy ékszert aztán zálogba tette, vagy pedig szabadkézből értékesitette.

Kovács Imre a mult év őszén töltötte ki hosszabb börtönbüntetését és a börtönből való kiszabadulása után a rendőrség a román határra szállitotta és áttették Romániába. Kovács Imre azonban nem jól érezte magát Romániában, mert hamarosan visszaszökött Magyarországba és december 8-án Debrecenbe jött. Azóta aztán itt **„müködött“** Debrecenben, mig végre most ártalmatlanná tették.

Kovács Imre körül egyébként rendkivül érdekes eset adódott elő a nyomozás során. A hirhedt tolvaj ugyanis a Kossuth-utcán ellopott egy házaspártól egy pár csizmát a sámfával együtt. A férj különösen a sámfát sajnálta nagyon, mivel azt valamikor maga készitette. A féltékeny természetü férj a feleségét gyanusitotta meg, hogy a csizmát a sámfával együtt az udvarlójának adta. Az ártatlan asszony természetesen tiltakozott a gyanusitás ellen, de a férj hajthatatlan maradt, és az asszonyt el is kergette hazulról.

Amikor Kovács Imre kézrekerült, bevallotta, hogy a csizmát ő lopta el. Beidézték a rendőrségre a károsultat és közölték vele — hogy meg van a tolvaj. — A férj azonban — mint aféle hitetlen Tamás, tagadólag rázta a fejét:

— Nem ű lehet a tolvaj kérem, mert akkor ellopta volna azt a 16 pengőt is, ami az asztalon volt. Az asszony a ludas a dologban kérem. Tudom én azt nagyon jól.

Kovács Imre először a fejét vakarta bánatában, hogy a pénzt nem vitte el az asztalról, de aztán csak bizonyitgatta, hogy ő vitte el a csizmát.

A férj azonban konokul megmaradt amellett, hogy a csizmát a hütlen asszony adta oda az udvarlójának és nem akart hinni sem Kovács Imrének, sem a detektiveknek.

— Csak legalább a sámfa megvolna, csak azt bánom, mert az emlék, magam csináltam. Nem bánom már sem a csizmát, sem az asszonyt. — Adnék ötven pengőt, ha a sámfa megkerülne!

A vallató detektiv erre „zabos“ lett és ráförmedt a hitetlen emberre:

— Nem kell nekem a maga pénze, dehát higyje el, ha már egyszer a tolvaj is vállalja.

A férj azonban megátaikodott maradt, mire a detektiv rászólt Kovács Imrére:

— No, mondd már meg hová tetted a csizmát, ha van benned betyárbecsület!

Kovács Imre megemberelte magát és elmondta, hogy hol adta el a csizmát. Egy detektiv elment a megjelölt helyre és tényleg előkerült a csizma a sámfával együtt.

Amikor aztán a megkerült csizmát a sámfával együtt előmutatták a kárvallott férjnek, méltatlankodva csóválta meg a fejét:

— Hát még sem asszony vitte el, pedig szerettem volna megszabadulni tőle.

Ezekután azonban nem volt mit tenni, mint kibékülni az ártatlanul meggyanusitott asszonnyal.

Ady Lajos királyi tankerületi főigazgató értékes előadása Tompa irodalmi sorsáról

Nagy közönség jelenlétében zajlott le a Kálvinisták Templomegyesületének Kálvinház estélye.

Tegnap délután igen szép számu s előkelő közönség jelenlétében zajlott le a Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének Kálvinház estélye, a Kollégium disztermében.

Az estélyt a református leánygimnázium énekkara nyitotta meg, egy igen finom kidolgozásu énekszámmal, mely őszinte sikert aratott.

Majd Ady Lajos, királyi tankerületi főigazgató lépett az emelvényre és az ő ismert előadói készségével, mely a maga közvetlenségével és megnyerő voltával mindig igen értékes élvezetet szerez a hallgatóságnak, most is a legpompásabb hatást keltette. Van valami a szavában, arcjátékában, mely a mindenkori magyar szónokok zamatát, a magyar beszédnek pompás izét érzékelteti. Egyszerü mondatai mögött is ott érzi a hallgató az elmult idők kisértő emlékét és a jelen átfogó ölelését. Nem keresi a hatást és mégis rabul ejti a hallgatót. Közvetlensége megnyeri még azt is, aki különben nem is gondolt arra, hogy a felvetett témát szivébe zárja.

Dr. Ady Lajos nagysikerü felolvasást tartott a Templom Egyesületben.

Jelen alkalommal maga a tárgyválasztás is pompás, kedvező volt, hiszen a magyar elégikus, bánatnak és szomoruságnak szép lelkü poétáját: Tompa Mihályt festette meg Ady Lajos uj szinekkel, uj meglátással. Ma, mikor az irodalmi életben az ujnak, hatáskeresésnek, a nagyotakarásnak napjait éljük s mindenki a rendkivüli hajszolásával akar valami feltünőt és megrázót adni, mondom, kétszeresen értékes az Ady Lajos előadása, mert ezeknek az eszközöknek hijával tud szépet, ujat és értékeset adni.

— Tompa helye az irodalomban, vagy helyesebben Tompa sorsa az irodalomban. — ezen a címen tartotta meg előadását Ady Lajos. Előadása közben többek között az alábbiakat fejtegette:

— Gyulai Pál kritikai iránya után a magyar irodalomtörténet nagyjai csaknem kivétel nélkül Kemény Zsigmond bárót tartották és tartják a magyar klasszicizmus legnagyobb regényirójának. Azonban ma már szomoruan kell megállapitani, hogy a magyar klasszikus müveket nem olvassák, valahogy rossz sorsa van az olvasóknál a magyar klasszikusoknak. Megcsontosodott és megesökönyösödött olvasók olvassák ma már ezeket a munkákat. Érdekes volna annak a statisztikának a megszerzése, amely azt mutatná meg, hogy Debrecenben például hányan olvasnak klasszikus müveket, mint pl. Keményt, Vörösmartyt. Az a gyanum, hogy ennek a statisztikai számnak nem kellene két jegyünek lenni.

— Valamikor pedig becsületügy volt megismerni a magyar klasszikusokat, mig ma — sajnos — más időket élünk Közel száz esetben voltam már kőzéniskolák érettségi megbizottja s ezen idő alatt nem találtam tiz magyar diákot aki eredetiben, nem kivonatos formában olvasta pl. Zrinyi „Szigeti veszedelmét". Ez különben igy van minden klasszikussal. Jegyzetekből, kivonatos ismertetésekből ismeri a magyar diák a hajdani idők irásmüvészeit. A klasszikusok közül Petőfi és Arany tartják még leginkább a frontot, mert nekik van a legtöbb olvasójuk, de már az a sokat hangoztatott Csokonai kultusz például Debrecenben inkább látszat, mint komoly valóság. Berzsenyi alig két versével szerepel, Kölcsey nevét talán csak a Himnusz őrzi már, de mégis a legsulyosabb és legigaztalanabb sors Tompát érte.

— Neve a legnagyobbak között volt s volt idő, mikor Tompa képviselte a magyar irodalomban a hazafias irányt. És egyszerre a halála után, mikor bekatalógizálták a magyar irodalomtörténetbe, egyszerre el is temették, mert nálunk, magyaroknál az efféle beosztályozás sokszor egyenlő a sirbatétellel.

— Tompa költészetének pedig kétségkivül nagy jelentősége van s mi hát az oka, hogy halála után eltemették nemcsak őt, de még az emlékét és irodalmi értékét is... Lenni kellett valaminek az életében, ami ezt az eltemetést megmagyarázza.

— Az bizonyos, hogy Tompa költői pályáján jól startolt, hiszen még pataki diák korában megalapozta költői hirnevét. Korának első irói között élt és nevét egyszerre emlegették a legnagyobbakéval. — Első munkája, mely kétezer példányban jelent meg, olyan irodalmi sikernek a bizonyitéka, mit ma a huszezres, kétes értékü munkák meg se közelithetnek, hiszen ez az első könyv 1846-ban jelent meg. Siker kisérte. Arany és Petőfi barátjául fogadja. Költészetének a csend és a magány volt az alapja, mit Szász Károly is nem egy esetben olyan szépen emlit meg. Különösen 1850-től emelkedett a Tompa költői pályája, mely hazafias irásaiban, főleg pedig az allegorikus költeményeiben érte el kulminációját. Amit a kiegyezésig, — 1867-ig — ad, az az igazi értéke.

— Hogy mégis mi magyarázza meg az ő költői elhullását és gyors elesését és hirtelen való lefünését, az talán abból magyarázható meg, hogy a Tompa korában is óriások voltak a társak, melyek mellett mégis eltörpül az ő nagysága. Aztán a kiegyezés utáni idők is, mely azzal a bizonyos fátyolboritással borult a nemzetre, ez az idő és változás a Tompa költészetét kétségkivül elhalványitotta....

Ebben az irányban folytatta Ady Lajos előadását, mely mindvégig lebilincselte a hallgatóságot és Tompa költészetét és irodalmi értékét uj meglátással hozta közelebb a hallgatóság szivéhez. Az előadó főigazgatót igen meleg ünneplésben részesitették előadása végén.

Miskolczy Simon Edit igen lendületesen, drámai erővel, szép siker mellett szavalt. Maday Ilonka iskolázott, kellemes hangjával lepte meg a zeneértő közönséget, mig Szele Paula stilusos zongorakiséretet adott. Szücs Ilonka zongoraszáma is osztatlan sikert aratott. A minden tekintetben szépen sikerült ünnepélyt a Leánygimnázium szép énekszáma zárta be.

Félszázalékkal leszállitotta a Nemzeti Bank a kamatlábat

A nemzetközi pénzpiac javulásával indokolják a leszállitást.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa szerdán délben rendkivüli ülésre gyült össze, amelyen a bank kamatlábat félszázalékkal leszállitotta. A főtanács határozatáról az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa 1930 február 12-én déli 1 órakor tartott ülésében elhatározta, hogy f. évi február hó 13-án kezdődő hatállyal a bank által váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapirok leszámitolásánál alkalmazott kamatlábat hét százalékról hat és fél százalékra, a népszövetségi kölcsön kötvényeire adott kölcsönöknél alkalmazott kamatlábat pedig hét és fél százalékról hét százalékra szállitotta le.

A főtanácsot erre az intézkedésre az inditotta, hogy a nemzetközi pénzpiacok helyzetében a bank legutóbbi mérséklése óta további javulás mutatkozott.

A Nemzeti Bank főtanácsának mai intézkedése nem érte készületlenül a gazdasági életet, mert az osztrák jegybank fél százalékos kamatlábmérséklése óta kétségtelenné vált, hogy a kamatlábmérséklést nálunk hasonló intézkedésnek kell követnie. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy Bécs és Budapest hivatalos kamatlábai közt nagyobb diszparitás állandósuljon, mert ez a pénzpiacon bizonyos eltolódásokat idézhet elő. Ettől eltekintve tényleg a pénzbőség és egyéb körülmények indokolttá tették a kamatlábmérséklést annak ellenére, hogy éppen a legutóbbi napokban a nemzetközi pénzpiacon kedvezőtlenebb helyzet mutatkozik, amennyiben a dollár negyedszázalékkal drágábban kamatozik, mint a font és a hitelviszonyok éppen Amerikában valamelyest drágultak.

Bizonyosra vehető, hogy a Nemzeti Bank intézkedését a pénzintézetek a legrövidebb időn belül követni fogják és a hivatalos kamatláb mérséklésének megfelelően csökkenteni fogják a leszámitolási kamatlábat.

A budapesti rendőrség a jövőben vizfecskendővel kergeti szét a tüntetőket

Budapest, február 12. A legutóbbi tüntetések során a rendőrség arra a tapasztalatra jutott, hogy a tüntetők javarésze éretlen, 14—18 éves suhanc, akik csak virtusból vettek részt a tüntetésben s orditozták a gyászos emlékü kommunista uralom hazug jelszavait. A Tisza Kálmán téri tüntetés után is nyolc fiatalkoru került a rendőrségre. Ez a körülmény gondolkodóba ejtette a rendőrséget. Nagyobb tüntetéseknél a rendőrség tudvalevőleg kardot használ és egy-két attak gyakran sulyos sebesülésekkel végződik. Miután a rendőrség már a humanitás szempontjából sem akarja ezeket az eszközöket éretlen gyerekemberekkel szemben alkalmazni, felmerült az a terv, melyet külföldön már sokhelyütt megvalósitottak, hogy a tüntetőket vizifecskendőkkel zavarják szét. A jeges, hideg viz télidőben különösen csillapitóan hat a tüntetők kedélyére, amint erről Berlin, Bécs és Hága rendőrsége már többször meggyőződött. Valószinü, hogy a külföldön bevált rendszer Budapesten sem marad eredmény nélkül.

A kormányzó kihallgatáson fogadta vitéz Borbély Maczky Emilt, a MOVE Frontharcos Szövetség elnökét

A kormányzó ur hétfőn délután kihallgatáson fogadta vitéz Borbély Maczky Emilt, a MOVE Országos Frontharcos Szövetség országos elnökét. A kihallgatás több, mint másfél órát tartott, melynek kapcsán vitéz Borbély Maczky Emil részletesen tájékoztatta a kormányzót az országos frontharcos mozgalomról, annak alapelgondolásáról, célkitüzéséről és eddig elért szervezési és szociális eredményeiről.

A tájékoztató kiterjedt mindazokra a frontharcos kérdésekre, amelyek igen sok esetben jogos és méltányos sérelmeket jelentenek.

Vitéz Borbély Maczky Emil előterjesztés formájában azzal a kéréssel járult a kormányzóhoz, hogy tekintettel a megoldásra váró szociális és erkölcsi frontharcos problémák nagy tömegére, tegye lehetővé e kérdés komplexumának intézményes megoldását és pedig a MOVE Országos Frontharcos Szövetség elképzelése szerint egy megoldandó frontharcos törvény keretén belül.

A kormányzó ur nagy érdeklődéssel hallgatta vitéz Borbély Maczky előterjesztését és fejtegetéseit. Válaszában kijelentette, hogy őszinte örömmel veszi tudomásul a világháboru volt magyar frontharcosainak hazafias, egy táborba való szervezkedését, mert nézete szerint igy egy osztatlan egységet alkotva, — könnyebben megoldhatók lesznek azok a kérdések, amelyek a frontharcosok fokozottabb erkölcsi, hazafias megbecsülését és jobb megélhetését célozzák.

Foglalkoznunk kell a frontharcosok ügyével — mondotta tovább a kormányzó — mert ők harctéri szenvedéseikkel, megpróbáltatásaikkal föltétlen kiérdemelték a nemzet háláját és szeretetét.

A kormányzó végül meleg elismerését fejezte ki vit. Borbély Maczky Emilnek, az eddigi lelkes és eredményes munkájáért, biztositotta őt őszinte rokonszenvéről, mellyel továbbra is kisérni fogja a MOVE Országos Frontharcos Szövetség hazafias és szociális munkáját.

Ezuton értesitem igen tisztelt vevőközönségemet, hogy a

Takarékosság kötelékéből kiváltam.

és a Takarékosság könyvecskéire CSAK FOLYÓ HÓ 28-IG SZOLGÁLTATOK KI ÁRUKAT. Saját készitményü bőrkeztyüimmel továbbra is a legszolidabb árak mellett állok a nb. vevőim rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

Schön Sándor keztyü, kötszer és orvosi müszertára Debrec n, Piac ucca 14. szám alatt.

SZINHÁZ ÉS MOZI

MŰSOR:

Csütörtök délután 3 órakor: **Szökik az asszony** Zónaelőadás. Rendkivül olcsó helyárak.

Csütörtök este 8 órakor: **Siralomházban.** Kardoss Géza fellépésével. **Parasztbecsület.** Opera. K. Voith Ilonka és Krompachy István fellépésével. **Rendes helyárak.** D bérlet 19.

Péntek este 8 órakor: **Két lány az uccán.** A bérlet 19.

Szombat este 8 órakor: **Két lány az uccán.** B bérlet 19. Szigoruan csak felnőtteknek.

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Miss Amerika.** Mérsékelt helyárak.

Vasárnap este 8 órakor: **Katica.** Operett-bemutató. Perle d' Or, párisi fényrevü-táncosnő vendégfellépésével.

A siralomházban és a Parasztbecsület

Két nagy értékü előadás, egy estén a Csokonai Szinházban.

A budapesti Royal Orfeum vendégszereplése után szerdán este ismét a komoly Múzsa vonult be a Csokonai-szinházba. Ez a bevonulás egyszersmint diadal is volt, mert Szemere György „A siralomházban" cimü egyfelvonásos drámája a komoly prózát kedvelő közönségnek volt ízes csemege, mig Pietro Mascagni „Parasztbecsülei" cimü pompás operája a zeneértő publikumot hódította meg immár nem is tudni: hanyadszor.

Debrecenben talán most került elősző előadásra Szemere György

„A SIRALOMHÁZBAN"

cimü páratlan iróművészettel megalkotott egyfelvonásos drámája. Karácsonyi Jóska utolsó huszonnégy-órájának a története egyszerre felemeli és megrendíti a nézőt. Mélységes emberi érzéseket szólaltat meg a szerző, aki a lélekrajzokban szinte utólérhetetlen. Kevesen ismerik ugy a magyar paraszt lelkét, erkölcsi felfogását, mint Szemere György, kinek darabját 1906-ban a Nemzeti Szinházban mutatták be először nagy siker mellett. Némi tulzással azt lehetne mondani, hogy „A siralomházban" a magyar „Readingi fegyház balladája" — prózában.

Ezt a kis remekművet nagyszerü előadásban hozta színre a prózai együttes, melynek a lelke, erőssége *Kédly* Gyula volt. A halálra itélt rabot alakitotta tökéletes, komoly müvészettel. Ezuttal a szokottnál is mélyebbre nyult le a lélekbe s annyira meggyőző, annyira emberi és élettel teljes játékot produkált, amilyent csak a legnagyobbaktól láthatunk. A közönség tüntető melegséggel ünnepelte. A lelkész szerepében *Thuróczy* Gyula megindítóan őszinte és mindenek felett maradéktalanul igaz volt. Alakitását természetesség és egyszerüség jellemezte anélkül, hogy mint pap, veszitett volna hivatása fenségéből. *Sugár* Gyula altisztje eredeti müvészettel, egyéni felfogással megformált kitünő alakitás. Ennek a tehetséges színésznek nemcsak jó szeme és megfigyelő képessége van, de érző, eleven szív is dobog benne. Az őr szerepében *Takács* Oszkár nyujtott hibátlan és illuziót keltő játékot.

Az előadás jó rendezéséért Thuróczy Gyulát illeti az elismerés. Bár a részletek talán tulságosan is kidolgozottak voltak, a fojtott atmoszférában érezni lehetett a bitófa irtózatos közelségét.

A nézőtéren még sokan a dráma végjelenetének hatása alatt állottak, amikor a zenekarban már felcsendült Mascagni

„PARASZTBECSÜLET"

cimü halhatatlan operájának gyönyörü nyitánya. A Wagner-operák és Bizet „Carmenjé" mellett aligha van még egy opera, amelynek a zenéje és meséje olyan tökéletesen egymáshoz illene, mint a „Parasztbecsületé". A modern verista operairodalomban Mascagni jelenti a csúcspontot s ezen a csúcsponton a korona: a „Parasztbecsület". Ez a muzsika tele van drámai erővel, minden pillanatban kitörni készülő szenvedéllyel. Forrongás, belső feszültség és háborgó krátus ez a zene, hasonlóan Santuzza lelkéhez, de emellett van hangja a gyöngédség, a bensőséges líra és az áhitat kifejezésére is. A zenei intermezzó külön élmény. Nem lehet elfeledni. Mascagni muzsikája páratlanul sokrétü, kifejező és színes muzsika, mely varázslatos szépségével mindig magával ragadja a hallgatót, hogy aztán soha ki ne engedje büvköréből.

Ez az előadás fényes bizonyíték arra, hogy debreceni erőkkel is lehet operát adni — jól.

K. Voith Ilonka Santuzzája játékban csupa drámai erő, lobogó szenvedélyesség, énekben pedig tökéletes operaénekesnő. Hatalmas terjedelmü, sötét fényu, iskolázott mezzószopránja tele van kifejező erővel s a zene minden szépségét vissza tudja adni. K. Voith Ilonka müvészi alakitásával és gyönyörü hangjával megérdemelte azt a lelkes ünneplést, amelyben őt a közönség minden jelenete után részesitette. *Kornély* Mária Lolája egy kicsit sulytalan volt Santuzza mellett. Iskolázott szopránja tisztán csengett, csupán a magasabb regisztereknél veszitett erejéből. *Krompachi* István Alfiója kitünő alakitás volt. A tehetséges vendégmüvész nagyterjedelmü hangjával, énekkulturájával és stilusos alakitásával mindvégig teljes illuziót tudott kelteni. Turridu szerepében *Szüts* Laszló brillirozott. Meleg tenorja ércesen csengett s játéka is valószerü volt. Ime: a Csokonai-szinháznak is van fővárosi nívóju operaénekese *Fáskerthy* Maria az anya szerepében kielégitő alakitást nyujtott.

A kar várakozáson felül igen jól produkált. Különösen a férfi kórus tünt ki.

A karok teljesitményéről irt elismerő soraink azonban még nem jelentik azt, hogy nem volna szükség egy kis felfrissitésre. A mostani körülmények között erre, sajnos, nem igen lehet számitani, éppen ezért a karszemélyzet tagjait saját érdekükben fokozottabb munkára kérjük.

A zenekart *Szathmáry* Endre olyan abszolut tökéletes müvészettel és biztos lendülettel dirigálta, amely a legkényesebb igényeket is kielégitette. A siker tekintélyes része őt illeti. Az előadást *Remete* Géza rendezte az adott körülmények között kifogástalanul.

A közönség, bár nem töltötte meg teljesen a nézőteret, az utolsó darabot olyan felkesedéssel fogadta, mintha zsufolt ház tapsolt volna egy nagysikerü premieren. (s. j.)

URÁNIA

TELEFON: 12-51

Ma: fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor:

1. **Paramount hangos hiradó.**
2. **Rézi-Rézi** (hangos burleszk).
3. **Aida** nagyária. Énekli Martinelli, a newyorki Metropolitan tagja.
4. **Redskin** (Indián szerelem).

Az első **szines**, zenélő, éneklő filmattrakció főszereplője: Richard Dix

Pénztár: délelőtt 11 órától, délután előadás kezdete előtt egy órával.

Az előadás megkezdése után a nézőtérre belépni csak szünetben lehet.

Hetven pengő adóhátralék miatt mellbelőtte magát egy pesti kávéháztulajdonos

„Annyi haladékot adjon, amig főbelőhetem magam", — mondotta a végrehajtónak és mikor elvitték a lefoglalt kávéházi asztalokat, mellbelőtte magát.

Budapestről jelentik: Koch Tivadar, a Westend-kávéház fiatal, 29 éves tulajdonosa ma délben rendkivül izgalmas körülmények között öngyilkossági kisérletet követett el.

A Teréz körut 44. sz. házban van a Westend-kávéház, melyet másfél évvel ezelőtt vett meg a régi tulajdonosoktól Koch Tivadar, aki gyermekkora óta a szakmában dolgozik. Fivérének is kávéháza van Budapesten. Nagy ambicióval feküdt az üzlet vezetésébe, mindig uj ötletekkel igyekezett lendületet adni annak. A kávéház meglehetősen jól is ment, de az utóbbi időben Koch is megérezte a nehéz anyagi viszonyokat és üzlete nem váltotta be minden tekintetben a hozzáfüzött reményeket.

A kávéház adóügyei körül az utóbbi időben sulyos bonyodalmak keletkeztek és a tragédia is egy ilyen adótartozás ügyéből kifolyólag történt ma. Koch Tivadar gyakran panaszkodott, hogy sok gondot adnak neki azok a régi adótartozások, amelyek még elődeit Brammer és König kávésokat terhelték. Az egyik ilyen régi adóügyből kifolyóan végrehajtást vezettek Koch ellen a napokban, amikor lefoglaltak három kávéházi asztalt.

A fiatal kávés nem akarta kifizetni ezt a mindössze 75 pengőt kitevő adóhátralékot és azzal érvelt, hogy a régi tulajdonosokat terheli a tartozás, amelynek elengedését akarta kérni a pénzügyi hatóságoktól.

Az ügy azonban még nem intéződött el, amikor szerdán délben 12 óra tájban ismét adóvégrehajtó jelent meg a Westend-kávéházban.

Koch Tivadar kávés fogadta a végrehajtót, akivel azután a személyzet és a szemtanuk állitása szerint rendkivül izgalmas párbeszéde volt. A végrehajtó kijelentette, hogy a törvényben biztositott jogánál fogva a már régebben lefoglalt három darab kávéházi márványasztalt az adótartozás fejében elviteti. Koch körülnézett a kávéházban, amelyben több vendég ült és izgatottságtól remegő fojtott hangon azt mondta a végrehajtónak:

— De kérem, csak nem teszik meg velem azt a szégyent, hogy a vendégek előtt elviszik az asztalokat?!

A végrehajtó azonban, akinek utasitása volt az asztalok behordására, kijelentette, hogy kénytelen ragaszkodni ehhez az intézkedéshez. Koch most már izgatottabb hangon igy folytatta:

— Kérem, legalább egy órai haladékot adjanak, mert nálam véletlenül nincsen ennyi pénz, a főpincér pedig ebédelni ment. Amint visszajön, rögtön kifizetem a tartozást.

A végrehajtó azonban kijelentette, hogy ennek a kérésnek nem tehet eleget és ragaszkodik az asztalok elviteléhez. Mindjárt utasitást is adott két munkásnak, hogy az asztalokat vigyék ki a kávéház előtt várakozó kocsira.

Koch Tivadar most utoljára fordult a végrehajtó felé és magából kikelve, remegő hangon kiáltotta:

— *Akkor legalább annyi haladékot adjon, amig főbelőhetem magamat.*

Ezt a kijelentést azonban már nem is hallhatta a végrehajtó, mert a munkások már megindultak az asztalokkal és ő is velük ment.

Koch ekkor sarkon fordult, odament a pénztárhoz és kinyitotta a fiókot, amelyből elővette revolverét, majd előre szaladt a kávéház Teréz-körüti frontjának egyik páholyába. Ott azután megállt és

mellére szoritva, elsütötte a revolvert.

A következő pillanatban véresen, eszméletlenül zuhant a padlóra.

A kávéházban volt néhány vendég és a személyzet között óriási riadalmat keltett a revolverlövés dörrenése és az látvány, amelyet a padlón véresen elterülő kávés nyujtott. Rögtön telefonáltak a mentőknek és a mentőkocsi abban a pillanatban állt meg a kávéház előtt, amikor az adóhivatal kocsija elindult a három kávéházi asztallal.

A mentőorvos megvizsgálta Koch Tivadart és megállapitotta, hogy a golyó az öngyilkos bal mellébe furódott az ötödik és hatodik borda között és sulyos sebet ejtett. Koch Tivadart azután a mentőkocsira emelték és elvitték a Rókus-kórházba.

Ma, csütörtökön két előadás. — Délután 3 órakor, rendkivül mérsékelt helyárakal, zónaelőadásul:

Szökik az asszony.

Este B bérletben:
OPERAEST! OPERAEST! OPERAEST!
Szinrekerül Mascagni világhirü operája a

Parasztbecsület.

K. Voith Ilonka operaénekesnő és Krompachy István operaénekes vendégfellépésével.

Ezt megelőzőleg szinrekerül Szemere György egyfelvonásosa, a

Siralomházban.

Pénteken és szombaton A, illetve B bérletben közkivánatra, — Emőd Tamás és Török Rezső nagy sikert aratott vigjátéka:

Két lány az uccán

Szigoruan csak felnőtteknek!!!

Vasárnap, február 16-án este nagy operett-bemutató:

Katica

A bemutatón és a következő előadásokon Perle D'Or, a világhirü párisi fényrevütáncosnő káprázatos táncaival lép fel.

x Városunk leghircsebb ruhafestője és vegytisztitója. Biró. Bikaudvar (aranyéremekkel kitüntetve).

Családi házak

épitését, alakitásokat, javitásokat jutányosan vállal

Dalmady János kőmüvesmester KOSSUTH-U. 25.

Közérdekü levelek

MAGYAR NEVET A „MISSEK"-NEK.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem szíveskedjék alábbi soraimnak lapja „Közérdekü Levelek" c. rovatában helyet adni:

Most, midőn mindenfelé nagyban folynak a női szépségverseny választások, bátorkodom az alábbiakat megjegyezni. Az nem fér tudniillik a fejembe, hogy mikor a női szépségeket választják, miért nevezik a legszebbet „Miss"-nek? Értem azt, mint a közelmúltban lezajlott szépségverseny, — mely nemzetközi volt. De hogy itt Debrecenben, az ugynevezett „tősgyökeres magyar civis" városban miért kell a szépségkirálynőt „Miss"-nek elnevezni, ezt nem tudom megérteni. Itt, Magyarország kellős közepében, választott lányt miért nem lehet „Szépség királynő", vagy akármilyen más, de magyar névvel a többi lányoktól megkülönböztetni? Manapság mindenfelé hírdetik az öblösebbnél öblösebb plakátok, hogy „Magyar árút végy" stb. stb. Hát akkor miért nem lehet a magyar szépség, magyar nevü?

Maradok szerkesztő úrnak híve:

Csap Levente.

AZ ÁLLATKINZÁSOK ELLEN.

A közérdekü levelek rovatába méltóztassék felhívni a nagy közönség figyelmét arra, hogy ne nézze el hideg vérrel és szónélkül azt a rettenetes kinzást, amit a szegény lovakkal végbe visznek azok az emberek, akiknek a kezükre vannak bízva. Éppen ma történt az Ocskai uccában, hogy egy ember úgy megverte a lovait, hogy nekünk nőknek kellett beavatkozni a dologba.

Töltik az uccát és egy szekér alaposan megrakva földdel, két ló volt benne, elakadt a homokban. A kocsis ahelyett, hogy lehányta volna a teher nek legalább a felét, úgy könnyített volna rajtok, szegény lovakon, — ahelyett ütötte-verte, de úgy, hogy már nemcsak az állatok szenvedtek, hanem mi is az izgalomtól. Aztán már nem tudtuk nézni és kiabáltunk rá. De ha nők kelnek ki az ilyesmi miatt, goromba káromkodással lehurrogják őket. Nem ártana az ilyen földmunkákat ahol végzik a rendőri felügyelet. Miért nem segit egyik kocsi gazdája a másiknak, úgyhogy ott azon a helyen ahol oly mélyre sülyed a szekér, be fognák az ő lovait is és kihúzatnák közösen. Például a Dobozi temetőnél csak figyeljen valaki, mikor homokhordás van, nem felejti el egyhamar a látottakat. Közülünk egy asszony fel is jelentette ezt az embert, aki a lovait verte, a rendőrségnek.

Tisztelettel:

Egy olvasó.

x **Debreceni Képes Kalendárium** régebbi évfolyamai közül az 1916. évi füzetet elcserélné az 1918-as füzettel, vagy megvenné a Városi Múzeumban egy érdeklődő. Értesítés oda küldendő.

Sodrony ágybetéte
legjobb minőséget készit
Neumann Pótfia utca 17

Május 4-én és 5-én lesz ezidén Debrecenben lóverseny

Hatalmas keretek között rendezik meg a debreceni lóversenyt.

Debrecen társadalmi és sportéletének egyik kimagasló eseménye mindenkor a Debreceni Lovaregylet kétnapos lóversenye, amelyet évről-évre megrendez a nyulasi lóversenytéren. A mult évben elmaradt a lóverseny, ugyanis a Lovaregylet központja sok nehézséget és nem teljesíthető feltételeket szabott a verseny megrendezése elé.

A Debreceni Lovaregylet akkor nem vállalta a versenyek megrendezését és ugyanakkor *Gencsi* Károly, a Debreceni Lovaregylet ügyvezető igazgatója le ismondott tisztségéről.

A közelmult napokban nagybányai *Horthy* István, a Debreceni Lovaregylet elnöke és *Lóránt* József, a Lovaregylet agilis főtitkára Budapesten tárgyalásokat folytatott a központtal és az ellentéteket sikerült elsimitani. Ennek első eredménye, hogy Gencsi Károly tovább is vállalja az igazgatói tisztet, *a debreceni Lovaregylet pedig ujra megrendezi a debreceni lóversenyeket és pedig május 4-én és 5-én.* A verseny fényes keretek között fog lefolyni és indulókat tekintve még az előző versenyeket is felül fogja mulni. Ugyanis ez évben Budapesten kívül vidéken csak Debrecenben, Pécsett és Kecskeméten rendeznek lóversenyt, több vidéki verseny elmarad és a debreceni versenyen még több urlovas indul és igen sok lóval.

A legjobb lovakat indítják a debreceni lóversenyeken. Lesz külön szám a leventék számára, azonkívül hadseregverseny a debreceni VI vegyesdandár tisztjei számára. Ugyanakkor lesz Debrecenben a volt 2-es honvédhuszárok ezrednapja és a Tisza huszárok számára szintén egy külön versenyszámot iktattak be, amelyen a volt 2-es huszárezred tisztjei, egy másik számban meg altisztjei és legénysége indulhat.

Nyilvánosságra hozták a Bocskay bál műsorát

Csanak Béla karnagy dirigálja és Sugár Gyula rendezi a műsor főszámát. Halász Rudolf eredeti blüettjét. — A szereplők: Barna Anci, Fáskerty Mara Ferenczi Marien, Erdődi Kálmán, Kédly Gyula, Misoga László, Sugár Mihály. — Szász Istvánka, a budapesti Uj Színház naivája prológot mond, Somogyi Olga operaénekesnő és Szücs László operaénekes, a debreceni színház kitünő tenoristája a pedig áriákat énekelne.

A Bocskay bál rendezősége az utolsó napokig szinte titokban tartotta a debreceni közönség előtt azt a nagyszerü műsort, amelyet a bál bevezetőjéül összeállított. Nagyszerü ez a műsor, a debreceni színtársulat legjobb művészei közül számosan szerepelnek rajta. A műsor részben komoly értéket reprezentál, mint Szász Istvánkának, a budapesti Uj Szinház kitünő naivájának prológja, Szücs Lászlónak, a debreceni szinház nagyszerü tenoristájának és Somogyi Olga operaénekesnőnek az áriái. Másrészt azonban a Bocskay bál programja a legnagyobb teret engedi a nevetésnek, a vidámságnak is. Halász Rudolfnak egy remek blüettjét adják elő a Csokonai-szinház művészei. „A házasságközvetítőnél", ez a címe ennek a blüettnek. A főszerepeket M. Barna Anci, Fáskerty Mária, Ferenczy Marian, Erdődi Kálmán, Kédly Gyula, Misoga László és Sugár Mihály játszák. Sugár Gyula, a Csokonai szinház rendezője, aki Szegeden hosszu ideig volt főrendezője az ottani városi szinháznak, vállalta magára, hogy a revü kereteibe beillessze a kitünő művészeket s pompásan pergővé tegye az egész blüettnek előadását. Revüt mondtunk az előbb: nos, a blüett valóban revü is lesz, ugyanis kereteiben mutatja be nyolc gyönyörü Sevilla görl, akiket Budapestről küld le a Filtez R.-t. igazgatósága azt a káprázatos divatrevüt, amely a debreceni uri hölgyeknek alkalmat nyujt arra, hogy tájékozódjanak minden ujdonságról, amely a tavaszi idényre a párisi szabóművészek fantáziájában megtermett. Remek táncok tarkítják a blüettet, a görlök nagyszerü produkcióival együtt.

A revü után két magas szinvonalu szám szerepel a műsoron. Az egyik Szücs Lászlóé, a Csokonai-szinház kiváló tenoristájáé, aki éppen tegnap aratott ragyogó sikert Mascagni örökbecsü operájában, a Parasztbecsületben Turridu szerepében. Csodálatosan szép hangja az áriák egész sorában ragadja el majd a Bocskay bál közönségét.

Somogyi Olga budapesti operaénekesnő adja a műsor másik áriaszámát, szereplése elébe nagy várakozással néz hetnek a debrecni zeneértők.

Mindez káprázatos keretben jelenik meg, hiszen a Bocskay bálon ott lesz Debrecen előkelő közönsége. Műsor után tánc lesz s a tánc közben és a szünetek alatt a meglepetések szinte végtelen sora, amelyeket a bál agilis rendezősége a közönség számára tartogat. Mindenki ott lesz február 15-én a Bocskay nagyszerü táncmulatságán.

Az egész életben hü barát

SINGER
VARRÓGÉP.
Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Debrecen. Piac-u. 79

Sp. autó- és traktor olaj,
tiszta könnyübenzin
kiváló minőségben
Magyar Fanto Müvek
R.-T.
tiszántuli kirendeltségénél
Ferenc József-u 42. sz.
Telefon 7-77 és 10-99.

Nagyszabásu kulturest a Városi Zenedében

A szegény sorsu egyetemi hallgatók felsegélyezésére.

Február 19-én, szerdán este 8 órakor müvészi esemény szinhelye lesz a Városi Zenede diszterme. A szegény sorsu egyetemi hallgatók felsegélyezésére ugyanis rendkivül nivós és nagyszabásu kulturestet rendeznek.

A kiváló rendezőség ugy állitotta össze a müsort, hogy az a legkenyesebb igényeket is kielégiti.

A kultur-est védnökei a következők: dr. Hadházy Zsigmond, dr. Vásáry István, dr. Baltazár Dezső, dr. Csánky Benjamin, vit. Sipos Árpád, dr. Ady Lajos, dr. Varga Zsigmond, dr. Bozóky Ferenc, dr. Wodetzky József, dr. Hankiss János. Védnökök a társadalmi egyesületek részéről: Fráter Erzsébet, özv. Géressy Kálmánné, özv. Sass Béláné, özv. Majerszky Mihályné, özv. Ollinger Béláné.

A kulturest müsorát alább közöljük:

1. Énekel a ref. kollégiumi kántus.
2. Megnyitó beszédet mond dr. Hankiss János, egyetemi ny. r. tanár.
3. Liszt: Rossingol, Chopin: e-mol, valse, zongorán játsza Bedor Jolán, a városi zeneiskola növendéke.
4. Herczeg Ferenc: „Holocsi Cupidó" egyfelvonásos vigjátékának szereplői: Cupidó — Madzsar Lujza; Zsófi, ifj. asszony — Ziffer Klára; Miklós — dr. Lukáts Béla.
5. Kamarazene: Mendelshon d-mol trióját zongorán játsza Öregh Rózsi, hegedün Versényi György, gordonkán Szondy István.
6. Chopin zenére táncol Török Ilus. a) Nokturne. b) Valse, zongorán kiséri Gidófalvy Elemér. c) Masur.
7. Hugó Viktortól szaval: dr Markovitsné Csürös Ferike.
8. Dr. Csőváry Kálmán egyetemi tanársegéd dalszerzeményeiből énekel T. Timár Ila, koloratur énekesnő, Kiss Béla teljes cigány zenekarának kisérete mellett. a) dr. Csőváry Kálmán: „Az első ibolyacsokrot...." b) dr. Liszt Nándor: „Eltévedtem". c) dr. Kuthy Sándor: „Valahol az orgona pattan...." d) Fekete Ágnes: „Holdfényes május éjszaka".

Ez utóbi számnak külön érdekessége, hogy dr. Csőváry Kálmán orvos, egyetemi tanársegéd, a kiváló tehetségü zeneszerző, — akinek dalait már régóta játsza a cigány, — tulajdonképpen ezen a kulturesten fog hivatalosan bemutatkozni a debreceni közönségnek. A kitünő zeneszerzőnek tehát ez lesz a premierje, mely elé minden vonalon nagy érdeklődéssel tekintenek.

x **Vidéki útakra** a Fortuna béranto vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Kézimunka anyagok
Gobelin, kelim, perzsa, festve és előhuzva
nagy választékban az ujonnan nyilt
Kézimunka szaküzletben, Kossuth-utca 2.

MÓRICZ ZSIGMOND ELŐADÁSÁT BETILTOTTAK A CSEHEK.

Prága, február 12. A pozsonyi lapok szerint betiltották Móricz Zsigmond, Simonyi Mária és Ascher Oszkár kassai és eperjesi előadását, annak ellenére, hogy az előadásra a jegyek nagyrésze elővételben elkelt. Az eljárás annál lehetetlenebb, mert Móricz Már több izben tartott előadást a felvidék nagyobb városaiban. Az egyik lap azt irja, hogy a cseh—magyar kulturális közeledést nem lehet ilyen intézkedésekkel előbbre vinni.

A PÁPA KORONÁZÁSÁNAK NYOLCADIK ÉVFORDULÓJA.

Vatikán város, február 12. A pápa koronázásának 8-ik évofrdulóján. — ma délelőtt ünnepélyes mise volt, melyen megjelent a svéd király, Mária Immakulata főhercegnő, a szentszéknél akreditált diplomáciai kar, a római nemesség, a pápa nővére és rokonai és sok meghivott vendég A pápát palástban, amely alatt az olasz kormánytól ajándékba kapott értékes, velencei csipkékkel diszitett karinget viselt, fején a tiarával, hordszéken hozták a templomba. A pápa előtt 23 bibornok haladt. A pápa a kápolnában misét mondott, majd elfoglalta helyét a trónszéken Ezután Sincero misét mondott. Az istentisztelet végén a pápa apostoli áldást adott, majd a bibornoki kar dékánja tolmácsolta a pápának szerencsekivánatait.

ELITÉLTÉK A TRÉFÁS BOMBA VETŐT.

London, febr. 12. — A londoni rendőrbiróság pénzbüntetésre és behajthatatlanság esetén két hó napi elzárásra itélte Biggs ügyvédi irnokot, aki a Brittisch muzeumban bombát helyezett el. A vádlott azt vallotta, hogy célja az volt, hogy a lapokat megtréfálja és hogy neve a nyilvánosság előtt szerepeljen.

FELHIVAS.

Felkérem mindazokat, akiknek Horváth Endre álmosdi földbirtokossal szemben bármiféle követelési igényük van, hogy követeléseiket — lehetőleg a követelés jogcimének tüzetes megjelölése mellett — velem sürgősen közölni szíveskedjenek.

Debrecen, 1930 február 13.

Dr Kemény Géza,
ügyvéd.

— **Köszönet Helsingforsból a polgármesternek.** Mint néhány nappal ezelőtt megirtuk, Debrecen városa sok külföldi előkelőségnek megküldte az Ungarischer Almanachot. Tegnap Helsingforsból érkezett levél dr. Vásáry István polgármesterhez, akinek az ottani egyetemi könyvtár igazgatója szívélyes hangon mond köszönetet a megküldött munkáért és őszinte üdvözletét tolmácsolja.

Ahány ember annyi nézet

de mindenki nézete megegyezik abban hogy épület bádogosmunkát, csatornázást, vizvezetéki felszerelést szakszerüen és jutányosan

Fülöp Miklós

bádogosmester utján kapunk. — Uzlete:
Debrecen, Csapó ucca 3. sz.
Telefon 9-17.
Költségvetés ingyen.

A sirkereszire akasztotta fel magát egy sarkadi leány

Öngyilkossági kisérlet a temetőben.

Néhány nappal ezelőtt különös öngyilkossági kisérletet követett el egy sarkadi leány. A római katholikus temetőben a fejkendőjével egy sírkeresztre öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Tettét valószínüen a kora reggeli órákban hajtotta végre, amikor a temetőben nem járt senki. Délfelé azonban többen kimentek a temetőbe a község lakosai közül és észrevették, hogy egyik sírkereszt mellett egy nő fekszik. Azonnal jelentették az esetet a hatóságnak, amelynek közegei megjelentek a helyszinén. Az orvos megállapította, hogy az életunt leány életben van. A községházára vitték, ahol elmondotta, hogy egy rosszindulatu pletyka miatt akart megválni az élettől.

A csendőrség a különös öngyilkossági kisérlet ügyében az eljárást megindította.

Szivenszurta magát egy 80 éves aradi ügyvéd

A SIRJÁNÁL BARABÁS BÉLA MONDOTT BUCSUBESZÉDET.

Megrenditő öngyilkosság történt a napokban az Arad megyei Radnán. Dr. Nikolits Döme. 80 éves szőlőbirtokos. Arad legöregebb ügyvédje, — papirvág ótőrével szivenszurta magát és meghalt

Az életunt ügyvéd már régebben foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Az utóbbi időben sokat panaszkodott ismerőseinek a sulyos gazdasági helyzet miatt. Nem birta tovább az élettel való küzdelmet és végrehajtotta régi öngyilkossági tervét. Az öngyilkosságot a dolgozószobájában követte el. Felesége benyitott hozzá, hogy ebédre hivja, de már akkor nem volt benne élet.

Az öngyilkossággal kapcsolatban most az öreg ügyvédnek egy pár évvel ezelőtti elhatározása elevenedett fel. Nikolits Döme ugyanis 1922. évben fölkereste dr. Barabás Bélát, az aradi magyarság ősz vezetőjét, akinek egy levelet adott át. A levélben azt kérte Barabástól Nikolits Döme, hogy ő mondjon bucsubeszédet a sirjánál. „Ugy érzem — irja — nem tudnék pihenni a föld alatt, ha nem te mondanál fölöttem egy néhány szót".

Barabás Béla akkor megigérte Nikolits Dömének, hogy teljesiteni fogja kivánságát és most Barabás Béla meg is tartotta a gyászbeszédet öreg barátja sirjánál.

1400 ajánlat érkezett 760 kilométer ut épitésére

Budapest, február 12. Tegnap járt le az uj utépitési árlejtés határideje, amelyet már egyszer meghosszabbitottak. A vállalkozók a mult szombaton ujabb meghosszabbitást kértek, de ezt a miniszterium nem adta meg, nem látott ugyanis olyan körlüményt, amely az elhalasztást megokolta volna, viszont a munkálatokat sürgősen ki akarja adni, hogy mielőbb enyhitse amunkanélküliséget.

Délelőtt megkezdődött a beérkezett ajánlatok felbontása. Négy bizottság előtt folyik a munka, mely a késő délutánig el fog tartani. — *717 ajánlat érkezett be,* de a különböző alternativákkal együtt *körülbelül 1400-ra rug az ajánlatok száma.* A ma délután egy óráig felbontott ajánlatokból az tünik ki, hogy ezek körülbelül 3—4 százalékkal olcsóbbak, mint a nemrég lezajlott 200 kilométeres utpályázat ajánlatai. A most döntésre kerülő munkálatok 760 kilométert tesznek ki, amelyből 135 kilométer átkelési szakasz (kiskő, beton, vagy aszfalt), a többi utszakasz pedig felületi kezelést kap. A felületi kezelés is megépitett utat jelent, még pedig zuzott kőből hideg aszfaltos eljárással vagy pedig emulzirral

A pályázat felett értesülésünk szerint a miniszterium sürgősen fog dönteni.

x **Debreceni Képes Kalendárium** régebbi évfolyamai közül az 1916. évi füzetet elcserélné az 1918-as füzettel, vagy megvenné a Városi Múzeum ban egy érdeklődő. Értesítés oda küldendő.

Te tudod...

Ugy-e csak te tudod, hogy ezek a nóták
A szivemből jönnek;
Ugy-e csak te tudod, te tudod, más senki,
Hogy nem fogunk soha egymás mellett járva
Virágokat szedni.

Ugy-e csak te tudod, hogy valaki szenved,
És, hogy az én vagyok;
Ugy-e csak te tudod, te tudod, más senki,
Hogy az én bús sorsom miattad szenvedni,
Céltalan epedni.

KUTASSY KATÓ.

UJ FOTOSZALON. **UJ FOTOSZALON.**
„Corvin" fényképészeti műtermünket
HATVAN-UTCA 6. SZ. BÉRPALOTÁBAN MEGNYITOTTUK.
Főtörekvésünk olcsó árak mellett művészi munkát nyujtani a n. é. közönségnek.
HAT DARAB MŰVÉSZI LAP ARA NÉGY PENGŐ
Három darab hivatalos méretű igazolványok u. m. arcképes, kerékpár, hajtási stb. 2 pengő.

özv. Ekli Józsefné
„DANKÓ"
temetkezési vállalata
DEBRECEN,
Kossuth u. 3.
Üzletvezető:
dr. Ratkóczi János.
TELEFON:
nappal 3-22. éjjel 66.
Elfogad temetési megbizásokat és exhumálásokat helyben és vidéken. — Holttest szállitásokat
saját autóval
leggond sabban eszközöl, melyen a hozzátartozók is utazhatnak. — Kedvező fizetési feltételek.
Olcsó árak.
Lakás és telep: Domb-u. 1

Csak egy mosolyt

BIRÓ ELŐTT.

Bíró (a tanuhoz): Ez a két ember székekkel támadt egymásra. Nem lett volna módjában magának közbelépni?

Tanu: Kérem, nagyságos bíró ur, összesen csak az a két szék volt a szobában.

A CSÓK.

Udvarló: Volna valami kifogása az ellen, ha egy csókot helyeznék el a kacsóján?

Hölgy: Uram, az a csók egyáltalán nem volna helyénvaló.

Nagy munkanélküliség Németországban

Berlin, február 12. A munkanélküliség február első felében is tovább emelkedett. Az állami támogatásban részesülő munkanélküliek száma február 6-án a munkaügyi statisztikai hivatal közlése szerint 2.260.000 volt. A növekedés a február 6-ával végződő héten 50.000.

Ilyen óriási arányu munkanélküliségre Németországban már évek óta nem volt példa. A téli szezonban az elmult év november 1-én 890.999 volt a munkanélküliek száma, ami annyit jelentett, hogy minden hetvenhat lakos egy munkanélküli esett.

A február 6-i kimutatás számitásba vételével már 30 lakosra esett egy munkanélküli. Miután az állami támogatásban nem részesülő munkanélküliek száma legalább 250.000, február 6 án Németországban mintegy két és félmillió ember volt kenyér nélkül, vagyis az országnak minden huszonnyolcadik lakosa.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képben ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ára részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyv kereskedésben.

A NAP HIRE

Katona József emlékünnep a piarista reálgimnáziumban

Vasárnap délelőtt tartotta megemlékezését a Piarista Reálgimnázium Katona Józsefről, halálának százados fordulója alkalmából.

Rég letünt korok hangulata elevenedett meg a müsorszámok nyomán. A szemlélő visszapillantása mind tovább hatolhatott a XX. századból a XIX-be, majd a kuruckorba, mignem elért Bánk tragédiájáig.

A müsor első számaként az énekkar adta elő a Nemzeti Hiszekegyet.

Utána Wallner Ödön VI. o. t. szavalt Agyagfalvytól irredenta verset. A fiatal szavaló igen szép fejlődésről tett tanuságot.

Majd igen kedves szám következett. Ifj. Kiss Béla. I. b) o. t. énekelte el a Magyar Miatyánkot és a „Krasznahorka büszke várát". A kis énekesnek szép jövőt lehet jósolni.

A müsor legkiemelkedőbb száma Majoros Richárd, önképzőköri elnök ünnepi beszéde volt.

A szónok elénk állitotta Katonát, a költőt, az intuició legnagyobb fokán, ahol a dráma is lirává válik. A nagy szimfónia koncepcióját. — melynek melodiájában magyar századok keserve csendül. A beszéd ódai magaslatra lendült, mikor könyörög, hogy ne vigyék gyalázatba a magyar irodalom Melindáját, a tisztaságot s hogy Bánk bán világító fárosz maradjon az időkre.

Kiss Béla és P. Jánossy Ferenc VIII. o. t. tanulók adták elő Brahms magyar táncát, a Bártfai emléket, igen ügyes ritmus-érzékkel és összetanulással.

Utólsó szám a Bánk bán II. felvonása és a III. felvonás 2-ik és 3-ik jelenete volt. A szereplők, fiatal koruk ellenére csaknem színészi tökéletességgel adták elő a jeleneteket. Különösen kiválóak voltak: Majoros — Bánk; Neubauer — Petur; Vecsey — Tiborc; Baffy — Ottó; Liebhardt — Biberach szerepében. A kisebbek: Vecsey, Stanez, Márkus is megállották helyöket.

Amint értesülünk, az iskola kiváló tehetségeit az intézet falain kivül is be akarja mutatni, nevezetesen február 23-án délután a MÁV mühelyben is fel fogja venni az érintkezést a külsőségek lakosságával. Ez ünnepségnek előreláthatólag nagy sikere lesz. — Ey. —

z Orvosi hir. Dr. Elek László belklinikai tanársegéd rendelését megkezdte, Csapó ucca 4. szám, első em. alatt, délután 2—félnégy óráig.

— **A volt Tisza-huszárok ezrednapja.** A volt 2. honvédhuszárezred, — a Tisza-huszárok ezrednapjukat ez évben május hó negyedikén rendezik meg Debrecenben, nagyszabásu keretek között. A volt Tisza-huszárok képviseletében Debrecenbe érkezett Pintér István alezredes és Dorsay Ede őrnagy, akik már meg is kezdték az ezrednap megrendezésének előkészületeit. Az ezrednap megrendezése élén Flóhr János ny. tábornok áll. Az ezrednapon a volt Tisza-huszárok nagy számban gyülnek össze majd Debrecenben.

— **A katholikus gimnázium teaestje.** A debreceni Calasanzi Szent József reálgimnázium VIII-ik osztálya, 1930. február hó 15-én, az intézet diszermében, délután öt órai kezdettel, müsorral egybekötött teaestélyt rendez. A piarista gimnázium volt növendékeit ezúttal meghivja a Rendezőség

x Tizian 27° Scheineresiemez, magnézium nélkül, egyszerü villanyfénynél, brilliáns fölvételeket ad. Fényképezőgépek 9x12-ős, 1 : 4.5 lencsével már negyven pengő. — Amateurmunkák lelkiismeretes kidolgozása Springer papir-, fotocikkek szaküzletében.

Orvosszakértőkkel vizsgáltatják meg azt a kislányt, aki áldozata lett egy motorkerékpár kirándulásnak

A vizsgálóbiró bevezette a vizsgálatot a különös bünügyben.

Pár hónappal ezelőtt hírt adtunk már arról a különös bünügyről, amelynek középpontjában egy debreceni fiatalember és egy tizennégy és fél éves manikürös leány állnak. Az eset egyenesen páratlan a maga nemében, különös pikantériát kölcsönöz az ügynek, hogy a fiatalember egyéves fiatal házas. Az ügyben most folytatja le a vizsgálatot a debreceni központi vizsgálóbiróság és ennek során teljesen kibontakozott a rejtélyes eset minden fázisa.

A dolog ott kezdődött, hogy a mult év november 9-én a kisleány a manikürös üzlet bezárása után hazafelé tartott a Rákóczi uccán. Itt találkozott össze a fiatalemberrel, aki a járda szélén motorkerékpárja mellett állott. A fiatalember megszólította a leányt és ajánlatot tett neki, hogy motorkörutra viszi a városban. A tapasztalatlan leány elfogadta az ajánlatot és beleült a motorkerékpár oldalkocsijába.

A kirándulás azonban nem szorítkozott szigoruan a város területére. Először az erdőre robogtak, azután végigszáguldtak a Miklós uccán, kimentek Hajduszoboszlóra és itt az egyik vendéglő előtt szálltak le. Itt a fiu bort, majd pálinkát hozatott és erősen itatta a leányt, aki nem is nagyon kérette magát.

Körülbelül egy óra elteltével visszajöttek Debrecenbe és a leány szüleinek lakása előtt állottak meg. A fiatalember azonban kijelentette, hogy nem engedi hazajönni, kényszerítette, hogy ujra felüljön a motorra és ekkor 60 kilométeres sebességgel kirobogtak Hajduböszörménybe. Itten a Vékony-féle vendéglőbe mentek be és jó vacsora után ujra inni kezdtek. Végre is a leányka a sok alkoholtól és bortól elfáradva álmos lett és most már minden ellenkezés nélkül követte a fiut a szálloda szobájába . . .

Másnap a fiatalember hazahozta a leányt a kétségbeesett szülőknek, akik ügyvédjük: dr Szemere Antal utján még aznap feljelentést tettek a fiatalember ellen. A rendőrség a nyomozás lefolytatása után áttette az iratokat az ügyészségre, amely a vizsgálóbiróságnak indítványt tett a vizsgálat bevezetésére. A vizsgálatot Preineszberger Jenő központi vizsgálóbiró el is rendelte és ennek során az eset mindkét szereplőjét részletesen kihallgatta.

Külön érdekessége a vizsgálatnak, hogy a leánykát orvosszakértők vizsgálják meg abból a szempontból, hogy a hosszas és fáradságos motorozás és az alkohollal való itatás mennyire játszott közre ellenállóképességének letörésénél. Az orvosszakértői viszgálatot dr Benedek László orvosprofesszor és dr Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértők végzik, míg ellenőrző orvosszakértőnek a gyanusított ügyvédje: dr Emerich Ignác dr Ornstein Arthur orvost nevezte meg. Az orvosszakértők véleménye elé nagy érdeklődéssel tekintenek az érdekeltek.

A vizsgálat a bünügyben egyelőre tovább folyik.

— **A Szent Erzsébet Nőegylet,** ma, csütörtökön délután öt órakor a kath. reálgimnázium tanácstermében, választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kéri az Elnökség.

— **A borotválási és hajvágási versennyel kapcsolatban annak a megállapitására kértek fel,** hogy az ondolálás, — mint azt különben a „Debreczen" beszámolójában le is szögezte — versenyen kivül történt. Kolozsváry Gyula zsüri tag, a dijak kiosztásánál kifejezetten ki is jelentette, — hogy a Roth-szalon segédnője, Szilágyi Juci, a gyönyörü ondolálásért nem díjat, hanem csupán tiszteletdíjat kapott, amit természetesen magán a kifogástalan és elsőrangu teljesitményen semmit sem változtat. A zsüri is csupán ezt a szép teljesitményt akarta a tiszteletdíjjal elismerni.

x Tavaszi divatlapok megérkeztek: Legújabb divat, Divat, Record, Elite, Star, Stella, Jardin, Costüm lapok stb Kiválasztásra házhoz küldjük. Telefon szám 612. szám. Antalffy József könyvkereskedése, Szent Anna és Varga ucca sarok.

— **Simon Böske vendégségbe hivta az új Miss Európát.** Amikor világgá röpitette a távíró, hogy Miss Európának Alice Deklarakosz, görög kisasszonyt választották meg, Simon Böske, illetve a fiatal Brammer Pálné azonnal expresszlevelet küldött Párisba, az 1930-as év európai szépségkirálynőjének. A levélben meleg szavakkal invitálta Budapestre, az idei Miss Európát. Simon Böske meghivására most távirat érkezett, amelyben Alice Deklarakosz megköszöni Simon Böske figyelmét, egyben örömmel közli, hogyha a Rivierán lezajlanak a Miss Európa körüli ünnepségek akkor Budapesten keresztül fog majd Athénbe visszautazni. Budapesten két napot szándékozik tölteni, amikor is Brammer Pálné Simon Böske vendége lesz.

— **A tanitvány kegyelete mestere iránt.** Kegyeletes és kedves ünnepség színhelye volt a múlt nap Szirák László, Csapó ucca 11. szám alatti bútorfényező műhelye. Szirák, akinek jóhirü üzlete van Debrecenben, — Vizsolyi Lászlótól tanúlta a mesterségét, aki a debreceni fa- és fémipari szakiskola mázolótanfolyamának volt a vezető-oktatója. A kiváló, puritán jellemü szorgalmas oktató, 1925-ben hunyt el. A tanítvány most megszerezte Vizsolyi László fényképét, díszes rámába tétette és a fényképet elhelyezte műhelyében, kegyeletes ünnepség keretében. Az ünnepségen megjelentek az elhunyt tisztelői, jóismerősei, barátai.

— **Ellopták a harisnyába rejtett pénzét.** Nánássy Zsuzsánna, Veres u. 10. szám alatti lakos, tegnap lement a Csapó ucca 27. szám alatt levő pinceüzletbe vásrolni. Vásárlás közben egy ügyes tolvaj kilopta a zsebéből a 120. pengőt tartalmazó pénztárcáját, mely pedig egy harisnyába volt rejtve. — A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Február hó 16-án lesz az Árpádbál.** Február hó 16-án, este félkilenc órai kezdettelt tartja az Árpád B. E. tánccal egybekötött dísztáborozását. Az idei dísztáborozásnak az ad különös jelentőséget, hogy azokat a régi professzorokat, akik az Árpád B. E. patrónusságát elvállalták, az egyesület magistere, dr. Tankó Béla egyetemi tanár, ekkor avatja fel. A dísztáborozás műsorának összeállításánál a vezérség a legnagyobb körültekintéssel járt el. Az előadásra sikerült megnyerni Szücs Gergely zeneiskolai tanárt, aki régi magyar klasszikus zeneszerzők műveiből fog előadni. A többi műsorszámok szereplőit az egyesület az egyesület vezérsége a legkiválóbb műkedvelőiből válogatta ki. Műsor után reggelig tartó tánc következik. A zenét Kiss Béla zenekara szolgáltatja. Belépődij nincs.

Mester-értekezlet Balmazujvároson

A balmazujvárosi községi tanonciskola tantestülete — mint az elmult iskolai évben is — az iparos mesterek nagy érdeklődése mellett mesterértekezletet tartott, amely a más iskolákban szokásos szülői értekezlet módjára igyekezett összhangba hozni az iskola és mühely munkáját. Az értekezletet dr. Fölföldy Sándor, tanonciskolai igazgató előadása vezette be, amelyben a tanonciskola iparosnevelő munkájáról szólt. A pontosság, amelyre minden iparosnak törekednie kell, a mühelyi munkán kivül a tanonciskolában sajátitható el. Az iskola pontosságra nevelő munkája főként a tanoncok pontos iskolalátogatásában nyilvánul. A tanonciskolában meglehetős számban előforduló igazolatlan mulasztások pedig bénitólag hatnak a pontosságra való nevelő munkában. A mesterértekezlet tehát magáévá tette dr. Fölföldy Sándor igazgatónak azt az előterjesztését, hogy ezután a mulasztási kimutatások az Ipartestületben közszemlére tétetnek, annak hangoztatásával, hogy ez a közzététel senkit sem akar megalázni, hanem az iskola pontosságra nevelő munkáját veszélyeztető, igazolatlan mulasztásokat óhajtja kiküszöbölni. A mester-értekezlet a vallás-erkölcsi nevelést gátló, vasárnapi mühely-munka teljes megszüntetését is keresztül óhajtja vinni; különösen mély hatással voltak a mesterekre felszólalásaikkal: Kocsis János ref. lelkész és Nagy Antal plébános, tanonciskolai hitoktatók, akik a tökéletes iparos-mestert el sem képzelhetik anélkül, — hogy benső, meghitt vallásos életet ne éljenek és igy tanoncaiknak mintaképül ne szolgálnának. Sztankay F. Béla, iparoktatási szakfelügyelő technologiai film-előadás keretében szemléltette a film-oktatás óriási jelentőségét. A szakember nagy tudásával magyarázta meg előadásában a Magyar Holland Kulturgazdasági rt. „A bányától a kohóig" c. film-sorozatát és a mester-értekezlet a leghálásabb lelkesedéssel fogadta a kitünő előadást, amely a film-oktatás elvitázhatatlan fontosságát is legteljesebb mértékben igazolta. Dr. Diczig Alajos, kamarai titkár, mint a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara kiküldötte, a mentől több tanulás szükséges voltát hangoztatta. A gyakorlati életből vett példákkal szinezett előadásában az állandó tanulást, — mint gazdasági megerősödésünk alapját, — véste a mester-értekezleten jelenlevők lelkébe.

x A deberecni hentes- és mészáros ifjúság bálja e hó 16-án, este 8 órai kezdettel a Royal-dísztermében. Tisztelettel a Rendezőség.

— **A Katholikus Otthon kultúrdélutánja.** A Katholikus Otthon február hó 16-án, vasárnap délután öt órai kezdettel tarja második kultúrdéluánját, a róm kath. reálgimnázium dísztermében. Belépődij nincs. Müsor 1. Vörösmarthy Mihály: A vén cigány Előadja: Thuróczy Gyula, a Csokonai Színház kiváló művésze. 2. Magyar dalok. a) Valakinek muzsikálnak. b) Száz szál piros rózsát. c) Levelem, levelem, utolsó levelem. Énekli: Majoros Mária róm. kath. tanítónő, zongorán kiséri: Csíky-Mészáros Tibor. 3. Ünnepi beszéd: Mondja: Dr. Czapik Gyula pápai kamarás, kanonok, a Magyar Kultúra szerkesztője. 4. 1.) Beethoven II. szonáta Andante II tétel 2.) Kreisler: Liebeslend, hegedün előadja: Piribauer Ferenc igazgató, zongorán kiséri: Piribauer Aranka r. kath. tanítónő. 5. Puccini: a) Festő ária, a Tosca cimü operából, b) Peréz Av, ay, av csillei románc, c.) Dienzl: Liliomszál. Énekli: Kiss Béla postafőtiszt, zongorán kiséri: Kollwentz B. karnagy. Este nyolc órakor társasvacsora a Kath. Othon helyiségében, Kandia ucca 17. szám alatt. Vacsorajegy (ital nélkül) 2 pengő. Jelentkezni lehet vasárnap délig a Kath. Otthonban, vagy Krummergruber Emil igazgatónál telefon: 8-62. szám.

Különleges és egyszerű **BUTOROK** jótállással részletre legolcsóbban **Faipartól** Király ucca 4. szám Ügyeljünk a cimre.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorológiai Intézet jelenti este 10 órakor: Hazánkban az idő tulnyomóan derült, szép a hőmérséklet a nappal folyamán 1—3 fokkal, Pécsett 4 fokkal, Budapesten 5 fokkal a fagypont fölé emelkedett. Csapadék nem volt.

Időprognózis: **Tulnyomóan derült, helyenkint ködös, egyébként szép idő várható, gyenge vagy legfeljebb mérsékelt éjjeli fagygyal.**

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Kovács Gyula ref. tanító, fiú Gyula. Székely József kőműves-s. fiú Sándor.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Kiss Erzsébet ref. 14 hónapos, Timár ucca 23 szám. — Korzsás Zoltán ref. 3 hónapos, Simonffy ucca 9.

— **Házasságok.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő házasságkötéseket jelentették be: B. Nagy Bertalan—Szabó R. Györösi Sándor—Tilka Piroska Szőke János—Kónya Zsófia. — Takács János—Gál Margit. Kunkli György—Huszt Róza. Bóta József—Kuzmicska Mária.

x **Világhirü** „Angol Imperiál" lemez és filmről tájékoztató, díszes kiállitelü, képekkel gazdagon illusztrált 1930-as árjegyzékem megjelent. Minden amatőr fényképezőnek díjtalanul adom Berzéki fotóbörze, Piac ucca 38. szám az udvarban.

— **Megálmodta, hogy beszakadt alatta a jég és belefulladt a folyóba.** Prágából jelentik: Tragikus eset történt hétfőn délután a Sazava folyó mentén levő Ledec cseh városkában. Három iskolásfiú alatt beszakadt a jég és mindhárman a Sazavába fulladtak. Az esetnek különös előzményei vannak. A ledeci tanitónő a múlt héten azt adta irásbeli dolgozatnak, — hogy irják meg a gyermekek álmukat. A tizéves Chudova Albert azt irta le a dolgozatban, hogy egy éjszaka álmában csuszkálni ment Sobek nevü 11 éves és Nerad nevü tizéves iskolatársával a Sazava jegére és beszakadt alatta a jég. A kisfiú leirta a dolgozatban, hogy milyen borzalmas volt a halálküzdelem s a dolgozathoz rajzot is mellékelt a szerencsétlenségről. — Hétfőn délután a furcsa álomból tragikus valóság lett. A három kisfiú a Sazava partján sétált. Nem tudtak ellentállni a sima jég kisértésének és lementek a folyóra csuszkálni. A kis Chudova Albert alatt hirtelen beszakadt a jég s a kisfiú elmerült a vizben. Két társa segitségére akart sietni, de a vékony jég őket sem bírta el s alattuk is beszakadt. Mindhárom kisfiú odaveszett.

— **A börtönigazgatót csukták be a megszöktetett rablóvezér helyére.** Bukarestből jelentik, hogy Caracas város lakosságát nagy izgalomban tartja Leonida Cearanak, a hirhedt rablóvezérnek a helyi börtönből való szökése. A vizsgálat megállapította, hogy a rablót Diéta, a börtön igazgatója, — engedte szabadon, anyagi ellenszolgáltatások fejében. Megállapitotta vizsgálat, hogy az igazgató nemrégen másik három jómódu rabot is szökni engedett. Az igazgatót a vizsgálat után letartóztatták és a saját börtönében helyezték vizsgálati fogságba. Letartóztatták az egyik őrt is, aki az igazgatóval összejátszott.

A 66 éves öreg földmüves elpezsgőzte a joglalanul felvett pénzt

A debreceni törvényszék kéthónapi fogházra ítélte el.

Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék. Egy egész család: apa, anya és fiu került a bíróság elé csalással vádolva. Az ügy előzményei a következők:

Id. M. Nagy József debreceni földmíves a mult év novemberében feleségével és József fiával kiment a sertésvásárba. Egy disznót adtak el s mikor a pénz kifizetésére került a sor a szintén pénzére várakozó Nagy Imre helyett jelentkeztek a Vásárpénztár kasszájánál és a nekik járó pár pengő helyett 458 pengőt vettek fel.

Ezt a pénzt azután elpazarolták. A füszerkereskedőnél mindenféle nyalánkságot vettek, cukrot, fügét, datolyát. Az öreg 66 éves gazda pedig egy Csapó uccai vendéglőben 80 pengő áru pezsgőt ivott meg. De hamarosan leleplezték a szélhámos társaságot és megindult ellenük a bünvádi eljárás.

A tegnapi törvényszéki főtárgyalás dr Tokay Gyula törvényszéki egyesbíró előtt zajlott le. A vádlottak mindent bevallottak. A törvényszék bünösségüket meg is állapította és id. M. Nagy Józsefet kéthónapi fogházra, feleségét 15 napi, fiát pedig 8 napi fogházra ítélte. Fogház lett tehát a nagy pezsgőzés vége.

— **A ref. tanitóképző-intézet ifjúsága, hagyományos tánccal egybekötött, zártkörü tegestélyét szombaton, február hó 15-én, este hét órai kezdettel tartja a Royals-zálló nagytermében.**

— **Véletlenül agyonlőtte hároméves kisfiát.** Szombathelyről jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt a vasmegyei Őriszentpéteren, ahol egy malomgépész véletlenségből agyonlőtte hároméves kisfiát. Németh Zoltán malomgépész, aki Őriszentpéteren, Geizler János ottani bírtokos gőzmalmában van alkalmazva, hétfőn este lefekvés előtt elővette vánkosa alatt rejtegetett Frommer-pisztolyát és vizsgálgatni kezdte. Nem messze tőle feküdt a gyerekágyában hároméves kisfia. A pisztoly vizsgálgatása közben egyszerre csak dörrenés rázta meg a levegőt, a másik pillanatban pedig Németh Zoltán kétségbeesetten látta, hogy a véletlenül elsült pisztolynak a golyója átfurta a kisgyermekének a fejét. Mire segitségére ment, a gyermek meghalt. A csendőrség megindította az eljárást a gondatlan apa ellen.

— **Gyászünnepély a Munkásotthonban.** A debreceni munkásszakszervezete, folyó évi február hó 16-án, vasárnap délután négy órakor, a Munkásotthon nagytermében, Somogyi Béla és Macsó Béla halálának tizéves évfordulója alkalmából gyászünnepélyt rendeznek a következő műsorral: 1. Gyászdal. Énekli a vas- és fémmunkások dalkara. 2. Zsoldos: Két halott beszélget. Szavalja: Faragó András. 3. Emlékbeszédet mond: Holló János. 4. Ady: Piros gyász ünnepén. Szavalja: Fenyő Erzsi. 5. Bacsó: Slezákné nyugdíjba megy. Novella. Felolvassa: Klinger Jenő. 6. Add tovább... Pákozdi Ferenc verse. Szaváló kórus. 7. Tuba Károly: Somogyi-Bacsó. Szavalja: Bartha József. 8. Induló. Énekli a dalkar. Belépődíj nincs.

— **Debrecen a proletárdiktatura alatt.** E cím alatt adja ki feljegyzéseit a debreceni vörös uralomról Rostkovicz Arthur hírlapiró. Társadalmi és politikai tanulmány lesz ez a könyv: valóságos tükör, melyben meglátja magát minden debreceni lakos, aki átélte a kommunizmust. A szerző könyvére előfizetési felhívást bocsát ki, mint annak idején „Magyar választójog" cimü munkájára, mely nagy feltünést keltett politikai körökben is, mert rámutatott Magyarország feldarabolásának lehetőségére, ami a könyvének megjelenése után hat év múlva, végzetszerüleg be is következett. A könyv előfizetési ára négy pengő, bolti ára öt pengő. Előjegyzéseket a zárt példányszámban megjelenő könyvre elfogad a szerző. — (Szappanos ucca 16. szám). Debrecen.

— **Jegyet váltott a sikkasztó Dél-Amerikába, de nem mert hajóraszállni.** A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbirója kedden elfogatóparancsot adott ki Berényi-Bleich Lipót kereskedelmi alkalmazott ellen, aki főnöke kárára nagyobb összeget sikkasztott el. Az elfogatóparancs megküldése előtt is már napokon át foglalkoztatta a budapesti rendőrséget Bleich ügye, mert Behrmann József nagykereskedő feljelentést tett ellene, hogy több ezer pengő értékü bizományi árút és különböző inkasszált összegeket sikkasztott. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Bleich Lipót Uruguayba szóló viziumot szerzet és hajójegyet is vásárolt, hogy a Giuglio Cesare gőzösön Délamerikába hajózzék. A rendőrség nyomban távíratozott a genovai rendőrségnek, — hogy akadályozza meg a sikkasztónak hajóra szállását. Az ottani rendőrségtől azonban az a válasz érkezett, hogy bár a kikötőben lesben állottak és a hajónévsort is átkutatták. Bleichnek nem akadtak a nyomára. Azt is megállapította a budapesti főkapitányság, hogy a sikkasztó egy barátiával együtt akart Uruguayba menni. Valószinü, hogy időközben meggondolták a dolgot és Bleich Budapesten, vagy Bécsben búikál. A rendőrség megtette az intézkedéseket a sikkasztó kézrekerítésére.

— **A kompról a Szamosba lökte az ökör.** Olcsvaapátiban Szászi Bertalan napszámost a Szamoson való átkelés közben egy megvadult ökör a kompról letaszította és Szászi az örvénybe fulladt. A megindult vizsgálat során az a gyanú merült fel, hogy a szerencsétlenségért Barta Lajos révészt terheli a felelősség. A nyiregyházi törvényszék most tárgyalta az ügyet és megállapította, hogy Szászi halálát saját gondatlansága okozta. Bartát a törvényszék felmentette.

x **Irógép leirásokat,** sokszorositásokat, gyorsan, tisztán s igen olcsón vállalok. Király ucca 5 szám. Irógépüzlet. Telefon 51. szám.

China vasbor
vérszegénységnél és étvágytalanságnál kitünően bevált házi szer.
Félliteres üveg 2·50 P.
Kapható: a készitő
Grósz Nagy Ferenc
gyógyszertárában.
Színház mellett.

Gyengélkedés idején,
különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József" keserüvíz fájdalommentes székürülést és kielégitő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi **Ferenc József** vízről, — mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy kitünő eredménye változnék. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Ugy orron ütötték a legényt a kocsmában, hogy egy hét múlva is vérzett az orra.** Sallai József bugacmonostori korcsmájában egy héttel ezelőtt verekedés közben Kiss János monostori gazdalegény úgy az arcába csapott Ménkő György 41 éves napszámosnak, hogy annak orrán és a szaján egy pillanat alatt eleredt a vér. A sérült napszámost orvoshoz vitték még kint Monostoron. Az orvos megállapította, hogy orrcsonttörést szenvedett és beható kezelésnek vetette alá. A sérülés azonban ennek ellenére sem akart begyógyulni, úgyhogy a bugaci orvos szükségesnek tartotta, hogy a beteget beküldje a kecskeméti kórházba. Ménkő Györgyöt ma szállították be a kórházba, ahol még mindig erősen vérző orrával életveszélyes állapotban vették gyógykezelés alá. A verekedő gazda ellen, aki Ménkőt leütötte, a bugacmonostori csendőrörs már folytatja a nyomozást.

— **Beléndgyökér a levesben.** Székesfehérvárról jelentik: A rácalmási Cili pusztán mérgezési tünetek között súlyosan megbetegedett Jánai Mihály gazdasági cseléd öttagu családja. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Jáni Mihályné zöldségnek nézte a beléndgyökeret, befőzte a levesbe és ez mérgezte meg az egész családot. — Az idejében érkezett orvosi segitség azonban elhárította a súlyosabb következményeket.

— **Két karcagi lakos autóbiztonsági készüléket talált fel, melyel előre észre lehet venni a gummidefektet.** Ország József és Kulcsár Károly karcagi lakosok autóbiztonsági készüléket találtak fel. A készülék segitségével a kocsi vezetője előre észreveheti a gummidefektet és ez által elkerülhetővé válik mindennemü ebből származó szerencsétlenség. Az érdekes találmány értékesitésére a feltalálók öt külföldi céggel folytatnak tárgyalásokat.

— **Éhenhalt a kút fenekén.** Szekszárdról jelentik: A tolnai országút közelében levő elhagyott tanyai kútnál az egyik gazda megakarta itatni a lovait. Amikor a vödröt megmerítette, érezte, hogy az valami kemény tárgyban akad meg. Meggyújtott papirost dobott a mély kútba s annak a világánál észrevette, hogy a kút fenekén egy holttest fekszik. Értesitette a hatóságokat és a kiszállott bizottság megállapította, hogy a halott Kovács József közhuszár, aki február hó 1-e óta eltünt a tolnai huszárlaktanyából. Kovács hátrahagyott levelében bejelentette, hogy öngyilkosságot fog elkövetni. Ugylátszik öngyilkossági szándékból ugrott a kútba, amelyben azonban alig harminc centiméter mély viz volt csak. A szerencsétlen ember nem fulladhatott a kútba, hanem, miután kijönni nem tudott, való színüleg éhenhalt.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Gazdaság - ipar - kereskedelem

A kisiparnak juttatta a honvédelmi miniszter a katonai ruhanemü szállítás nagy részét

Budapest, február 12. Nemrég tartották meg a honvédelmi minisztériumban a nagy konfekció-árlejtést, amelyen a köpenyek, az egyenruhák és a zsávolyruházat odaítélése megtörtént. Az árlejtés eredménye elé a textilszakmában nagy érdeklődéssel tekintettek, először, mert ezuttal igen nagyszabásu megbizás volt elnyerhető, másodszor pedig, mert híre terjedt, hogy a minisztérium ezuttal a nagy szállítók tekintélyes hányadát mellőzni fogja és a kisiparosoknak fogja juttatni a munka nagy részét.

A beavatottaknak igazuk volt: a honvédelmi miniszter valóban a kisiparnak juttatta a ruhanemüek nagyobb hányadát, körülbelül 52—54 százalékot és a nagy cégek ezuttal szerényebb kvótával voltak kénytelenek megelégedni.

A megbizást az Iparosok Országos Központi Szövetkezete kapta és ennek az igazgatósága fogja a munkát ipartestületenként szétosztani az egyes iparosok között.

Természetesen a nagyipar és a nagykereskedelem ezzel a döntéssel nincsen megelégedve és máris világgá röpítették, hogy szervezkedni kell és a mellőzést, amely őket mint legnagyobb adófizetőket érte, nem szabad ellentmondás nélkül eltürni.

Ezzel szemben áll az a tény, hogy az IOKSz, gróf Hadik Jánossal az élén, már évek óta küzd a kisipar nagyobb foglalkoztatása érdekében és a kormány több ízben tett ígéretet arra nézve, hogy a kisipart is megfelelő támogatásban fogja részesiteni. Nem valószinü, hogy ilyen körülmények között a kormány az esetleges felszólalásokra más választ adhatna, mint azt, hogy helyesli a honvédelmi miniszter döntését.

Tisztujitás a Debreceni Fa és Szénkereskedők Egyesületében

A debreceni fa- és szénkereskedők 1929. évi rendes közgyülése tegnap volt az iparkamara székházában, — ahol szép számmal jelentek meg az egyesület tagjai.

Tárgysorozatra került: határozat az egyesület fennmaradása tárgyában. A közgyülés egyhangulag az egyesület fennmaradása mellett döntött. Az alapszabály módositása egyhangulag elfogadtatott. A közgyülés a régi tisztikar felmentését megszavazta és egyben jegyzőkönyvi köszönetet mondott a tisztikarnak s a volt elnök: Lövi Arminnak, önzetlen és érdemekben gazdag munkásságáért. Az uj tisztikar választása részint titkosan, részint közfelkiáltással történt. Elnökül Bartha István fa- és szénkereskedőt választották meg, aki keresetlen szavakkal mondott köszönetet a személyét ért megtiszteltetésért. — Alelnökül Gál Dezső rt. igazgatót, társelnökül Goldberger Adolf rt. igazgatót, igazgatóul Ferencsik József fakereskedőt, pénztárnokul Hay Miksa fakereskedőt, ellenőrül Löw Miksa fakereskedőt, ügyészül pedig dr. Ferencsik Sándort választotta meg. — Választmányi tagok lettek: rendes tagok: Schwartz Márton, Klein Ármin, Kiss József, Láng Miklós, Anyok Lajos, Nagy Jenő, Glück Ignác, Békési József; póttagok: Grünfeld Leopold, Anyok Károly, Bódy Pál. Számvizsgáló bizottsági tagok lettek: rendes tagok: Vass László, Szőke Ignác, Lovász Árpád; póttagok: Tóth Béla és Guttmann Lajos.

Bartha István elnök üdvözölte az uj tisztikart és kérte, hogy támogassák az egyesület szebb jövőkért való törekvését és a közgyülést bezárta.

Vasárnap délelőtt rendkivüli közgyülést tart az Ipartestület

Vasárnap délelőtt rendkivüli közgyülésre jön össze Debrecen kézmüiparossága, hogy együttesen is felemelje kérő szavát és elviselhetetlen helyzetét az illetékeseknek figyelmébe ajánlja.

Eddig szakmánként jöttek össze az iparosok nagygyülésre, most azonban demonstrativ nagygyülésre, illetve közgyülésre gyül össze városunk négyezernyi iparosa.

A közgyülésen — hallomásunk szerint — fel fogják tárni helyzetük tarthatatlanságát, rá fognak mutatni a reménytelen munkanélküliségre, a megélhetést lehetetlenné tévő közterhekre és általában sérelmeiknek fognak hangot adni.

A közgyülésre — melyet az Ipartestület elöljáróságának határozata alapján hivnak egybe — az Ipartestület elnöksége a következő meghivót bocsátotta ki:

„Meghivó a debreceni Ipartestületnek 1930. évi február hó 16-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor saját diszteremében tartandó rendkivüli közgyülésére. Tárgy: A városi és állami közmunkák megindításának kérdése, adóügyek. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel Debrecen város iparosságának teljes számu és pontos megjelenését kéri a Debrecenben, 1930. évi február hó 6-án tartott havi rendes elöljárósági ülésből. *Varjassy Imre* ipartestületi elnök."

Márc'us 1-én hatályát veszti a magyar-román kereskede mi szerz dés

Románia felmondotta Magyarországgal szemben kereskedelmi szerződését, amely a két államnak kölcsönösen a legtöbb kedvezmény jogát biztositotta. A szerződés felmondásának oka az volt, hogy Románia uj vámtarifát léptetett életbe és ennek alapján revideálja vámpolitikáját. Március 31-ig Románia összes szerződéseit felmondta és ugyanakkor felkérte a vele eddig szerződött államokat tarifális kereskedelmi szerződés kötésére vonatkozó tárgyalások megindítására. Románia Magyarországgal is tarifális szerződést óhajt kötni és a magyar kormány erre természetesen hajlandó, sőt a tárgyalások anyagának előkészitése is megindult. Tekintettel arra, hogy a magyar-román szerződés már március elsején hatályát veszti és ha nem volna lehetséges addigra a két ország között folyó tárgyalásokat befejezni, ugy átmenetileg csak ujabb legtöbb kedvezményes szerződést fogunk kötni Romániával, amely érvényben fog maradni mindaddig, amig a tarifális szerződés tárgyalásaira sor kerül.

Terménytőzsde

A csikágói gabonatőzsdéről jelentős áremelkedést jelentettek és ennek hatása alatt nálunk tovább lanyhult az irányzat.

A készárupiacon élénkülő forgalom mellett ugyancsak javult az irányzat. Buzából 28 vagon kelt el 5—10 fillérrel a tegnapi zárlat felett. A rozs forgalma is gyarapodott. Kilenc vagon rozsot adtak el 10 fillérrel drágábban. A takarmánypiacon tengeriben élénkült meg az üzlet ugyancsak javuló irányzat mellett, amelynek eredménye 5 fillér áremelkedés volt. Árpában, zabban és korpában volt még valamelyes üzlet a tegnapi árkeretek között. A mag piac üzlettelen. A lisztárak nem változtak.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Magyar buza márciusra 23.44—23.32 (23.33), májusra 24.33—24.21 (24.23), októberre 23.82—23.70 (23.69), magyar rozs márciusra 13.50—13.70 (13.70), májusra 14.20—14.40 (14.36), októberre 15.85—15.92 (15.91), tengeri májusra 14.35—14.41 (14.39), juliusra 14.97—14.92 (14.92), transitó tengeri májusra 13.50 (13.50).

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg 24.50—24.99, 78 kg 24.85—25.15, 79 kg 25.15—25.50, 80 kg 25.30—25.60, felsőtiszai 77 kg 23.70—23.95, 78 kg 23.90—24.15, 79 kg 24.10—24.40, 80 kg 24.25—24.50, fejérmegyei és dunántuli 77 kg 23.30—23.55, 78 kg 23.55—23.75, 79 kg 23.85—24.00, 80 kg 23.90—24.15, pestmegyei 77 kg 23.40—23.65, 78 kg 23.65—23.85, 79 kg 23.90—24.10, 80 kg 24.00—24.25, bácskai 77 kg 23.40—23.70, 78 kg 23.65—23.90, 79 kg 23.90—24.15, 80 kg 24.00—24.30.

Pestvidéki rozs 13.00—13.15, egyéb 13.00—13.15, takarmányárpa I. 15.60 16.30, takarmányárpa II. 15.20—15.50, felsőmagyarországi sörárpa 20—22, egyéb 18—20, köles 11—12.50, tiszai tengeri 13.45—13.55, egyéb 13.40—13.50, zab I. 14—14.50, zab II. 12.90—13.40, korpa 9.70—9.90, lucernamag 135—150, lóheremag, arankás 76—85.

HIVATALOS VALUTA- ÉS DEVIZAÁRFOLYAMOK.

Angol font (1 font) 27.72—27.87, Belga frank (100 frank) 79.45—79.85, Cseh korona (100 kor.) 16.85—16.95, Dán korona (100 kor.) 152.65—153.25, Dinár (100 dinár) 9.96—10.04, Dollár (100 dollár) 569.00—571.00, Francia frank (100 frank) 22.50—22.80, Holland forint (100 frt) 228.80—229.80, Lengyel zloty (100 zloty) 63.90—64.20, Lei (100 lei) 3.37—3.41, Leva (100 leva) 4.11—4.17, Lira (100 lira) 29.70—30.00, Német márka (100 márka) 136.10—152.95, Osztrák schilling (100 schilling) 80.25—80.65, Norvég korona (100 kor.) 152.35—152.95, Spanyol pezeta (100 pezeta) 73.05—74.05, Svájci frank (100 frank) 110.05—110.55, Svéd korona (100 kor.) 153.00—153.60.

—

ERŐSEN CSÖKKEN A BURGONYA ÁRA.

A burgonya piaci kinálata igen nagy, ami arra vezethető vissza, hogy a tárolt téli készletek kiárusitása erősen aktuálissá vált. Különösen feltünő a szabolcsmegyei Ella fajtának erős áresése, melynek eredménye gyanánt a termelők nagyban már négy és fél fillérért is kinálják eladásra, a jóminőségü őszi rózsaburgonya ára pedig 8 fillérre esett.

KISEBB ÁCSIPAROSOK FIGYELMÉBE!

Folyó hó 15-én, szombaton délután öt órakor tartja a debreceni Ipartestület kis ácsiparos szakosztálya tisztujitó ülését az Ipartestület kistanácstermében.

Tárgy: Elöljárósági rendes és póttag jelölés.

Az ülés fontos voltára tekintettel, az elnökség ezuton kéri a tagokat a feltétlen és pontos megjelenésre.

CUKRÁSZ- ÉS CUKORKAKÉSZITŐ-MESTEREK FIGYELMÉBE!

Folyó hó 14-én, pénteken este hatórai kezdettel tartja a debreceni Ipartestület cukrász-, cukorkakészitő szakosztálya tisztujitó ülését az Ipartestület kistanácstermében. Tárgy: Elöljárósági rendes és póttag jelölés. Az ülés rendkivül fontos voltára tekintettel, a tagok teljes számu és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

A MÜSZERÉSZ-, AUTÓ- ÉS VILLAMOS-SZERELŐ SZAKOSZTÁLY

ma, csütörtökön este fél 7 órai kezdettel tartja tisztujitó közgyülését az Ipartestület tanácstermében. Tárgy: Elöljárósági rendes és póttag választása és fontos folyó ügyek. A szakosztályi közgyülésre ezuton kéri a tagok pontos megjelenését a szakosztály elnöksége.

A MAGYAR GABONA EXPORT-FELESLEGE.

A gabonapiacon a készletek becslése körül mindinkább növekedik az ellentét az agrár és a kereskedelmi körök között. Az előbbiek szerint kifejezett fölöslegünk már alig van, mig a kereskedelmi körök becslése szerint legalább 7—800 ezer q-ra tehető az országban még itt lévő exportfelesleg.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYVÁSÁR ÁRAI.

Buza 22—23, rozs 13—13.50, árpa 13—13.50, zab 10—10.50, tengeri 11—11.20, lucerna 7—9.50, széna 5—7.20, lóhere 7—8.50, bükköny 5—6, szalma alom 2.80—3, szalma rozs 3.50—3.80, répa cukor 1.80—2, répa takarmány 0.80—1.10, köles 7—8.

A felhozatal a takarmányvásárban 150—180 szekér. Mind elkelt. A vásár élénk volt. A zsákos termény is 30—40 szekér lehetett, de ott is minden elkelt.

RÁDIÓ-MŰSOR

TIZ PROFI ÉS TIZENNYOLC AMATŐR CSAPAT ÁLL MÁR CSAK A MAGYAR KUPA KÜZDELMEIBEN.

többiek a selejtező során kiestek, a tiz proficsapat a következő: Hungária, Ferencváros, Ujpest, Bocskay, Sabária, III. ker. FC, Vasas, Bástya, Somogy, Pécs-Baranya. — Amatőrök: BSE — ÓVTK, DVTK — Csabai AK, Szombathelyi Máv—Keleti ellenfele, Szigetvári AK—Bohn SC, 33 FC—Postás, PVSK—UTE, FTC—MTK, Törekvés—Szolnoki Máv., Tatabányai SC—NyKISE.

PÉCS-BARANYA ERÉLYESEN CÁFOLJA

a vasárnapi Bocskay mérkőzés elhalasztását. A Bocskay viszont minden körülmények között szeretné a mérkőzést elhalasztani. Igy aztán bizonytalan, hogy meg lesz a mérkőzés vagy sem.

A DEBRECENI EGYETEMI ATHLETIKAI CLUB

Lawn-Tennis szakosztálya szokásos bavi összejövetelét 1930 február 15-napján 9 órai kezdettel tartja az Angol Királynő szálloda kéktermében.

A DKASE

értesiti tagjait és játékosait, hogy 13-án, csütörtökön este 8 órakor a Royalban fontos szakosztályi ülést tartunk. Pontos megjelenést kérünk.

Pályázati hirdetmény.

A Hajduszoboszlói Takarékpénztár a lemondás folytán megüresedett **könyvelői állásra** ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolai érettségi bizonyitvánnyal rendelkező, 2—3 **évi pénzintézeti gyakorlattal biró**, gépirásban és gyorsirásban teljes jártasságu egyének.

Javadalmazás **évi 2000 pengő** kezdő fizetés és az alapszabályszerü jutalék.

A megválasztott könyvelőt az igazgatóság egy évi próbaidő után véglegesiti.

A sajátkezüleg irt pályázati kérvényekhez másolatban mellékelendők az iskolai és az eddigi müködési bizonyitványok, melyek 1930 febr. 20-ig személyesen adandók be az igazgatóságnak.

Az állás megválasztás után lehetőleg azonnal, legkésőbb azonban március 1-én elfoglalandó.

Hajduszoboszló, 1930 febr. 4.

Az igazgatóság.

A debreceni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

23867—1929. sz.

ÁRVERESI HIRDETMÉNY KIVONAT.

Mandel Ernő Banküzlet rt. debreceni cég végrehajtatónak Nagy Lajos és neje Szabó Eszter vámospércsi lakos végrehajtást szenvedők ellen inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 370 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni kir. járásbiróság területén levő Vámospércs községben fekvő s a vámospércsi 751. sz. betétben A II. 6—8. sor. 3954/7. 3955/3 3956/4. hrsz. a. foglalt 3 hold 835 négyszögöl területü Szurokfőző dülőben levő szántó és árokra 1400 P kikiáltási árban és a vámospércsi 2448. sz. betétben A. I. sor 5735 hrsz. a. foglalt 1557 négyszögöl területü Boja IV. dülőben fekvő szántóra 350 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi márc. hó 12. napján délelőtt 10 órakor Vámospércs községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, **vagy az** 1881:LX. t. c. 42 § ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előlegesen birói letétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni.

Az, aki az inglatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegésziteni (1908:XLI. 25. §.)

Debrecen, 1929. évi nov. hó 15.

Koós, kir. jb. alelnök

A kiadmány hiteléül:
Szentgyörgyi, kiadó

Jó minőségü tégla és cserép

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Hatvan ucca 1|3. sz. III. em. Telefon 610.

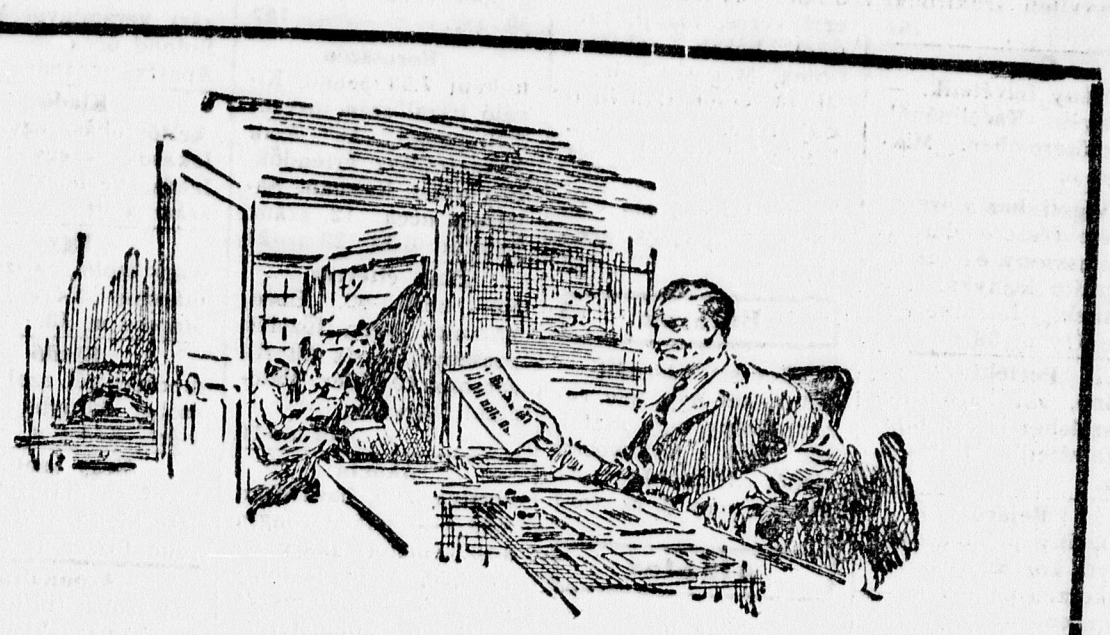

TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R. T.

DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. SZAM.

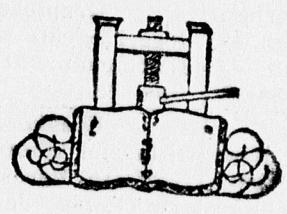

Készitü
a könyvnyomdai
szakmához tartozó összes
nyomtatványokat a legszebb és
legcsinosabb kivitelben
a legolcsóbb árak
mellett.

Báli meghivók és müsorok csinos kivitelben készülnek

Kedves vidéki

Szives figyelmébe ajánljuk ugy a kedves vidéki, mint Debrecen város közönségének, az Ingóságközvetitő raktárainak megtekintését, mert bármiféle ingóságra van szüksége, legolcsóbban csak az Ingóságközvetitőben szerezheti be. Raktáron vannak: nagyon szép könyvszekrények, hálószobák, ebédlők, magányos butordarabok, hintaszekek szabógépek és susztergépek darabonként 50—60 pengőért, antik órák, kandellàberek, festmények, ékszerek, magányos ebédlő-asztalok, mindenféle hangszerek, mosógépek és mangorló gépek és minden elképzelhető tárgyak, ezer és ezer változatban. Tehát, ha bármire szüksége van, legelőször jöjjön az Ingóságközvetitőbe, ahol mindent féláron, sőt féláron alul megvásárolhat.

(Keresünk azonnali megvételre: összecsukható vaságyakat, heverőket, fürdőkádakat, gyermekkocsikat és zálogcédulákat.)

APRÓHIRDETÉSEK

Állást kereső nők

Fehérneművarrónő házakhoz ajánlkozik. Ágyterítő horgolás, filet munkát vállalok. Faragó 10. 719

Gyermek gondozónő vagy magános úrhoz házvezetőnőnek ajánlkozik. Klein féle cselédintézet. 726

Érettségizett úrileány, ki könyvelésben, pénztár kezelésben jártas, perfekt irodai munkaerő, állást keres. Cim a kiadóban.

Állást kereső férfiak

Földmivesiskolát végzett, 32 éves, egy családdal, nagy gyakorlattal, konyhakertészethez is ért, felesége ej, baromfikezelést vállal, ápr. 1-ére állást keres. Gazda, Nádudvar, postafiók. 334

Okleveles fővárosi gépészmérnök kiváló szakképzett, — több évi praksszissal Debrecenben elhelyezkedést keres. Szives megkeresést „Jövő“ cimen a kiadóhivatal továbbit. 712

Betöltendő állás nők részére

Leány mosodai munkára felvételtik, Simonffy ucca 55. szám. 159

Tisztességes jobb családból való árvaleányt keres magános férfi gazdaasszonynak. Jelentkezés személyesen, vagy levélben részletes leirással. Széchenyi ut 21. sz. a., d. e. 9—1 óra között. 654

Bejárónőt
keresek, félnapra, Gaál né, Piac ucca 32. szám, második emelet, — (Könyvviteli szakiroda) 764

Ügyes
varrólány felvétetik. — Goldstein Karolinánál, fűzőműteremben, Miklós u. 5. 716

A Vígszínház mozgó
büfféje részére elárusító kisasszony és cukorkaárusító leánykák felvétetnek. Jelentkezés: Simonffy u. 39. z

Perfekt
főzőnő, aki baromfitenyésztéshez is ért, falura felvétetik. Miklós u. 4. sz. 715

Bejáró
szobalány jó bizonyítványú, közelben lakó jelentkezzen pénteken. — Szentanna 31. 720

Betöltendő állás férfiak részére

Egy
jó házból való fiú, kifutónak felvétetik, — Klein Zoltán cipőüzemében, Csapó ucca 28. bent az udvarban. 668

Kimérőt
száz pengő havi fizetésel, italmérésbe, — óvadékkal alkalmazok, lehetőleg fiatal. Cím a kiadóban. 762

Házmester
felvétetik. Földvári, — Széchenyi u. 55. sz. 740

Tanulót
felveszek fűszerüzletbe, Meszena u. 1. sz. 395

Házmestert
ki takarítást vállal mosáshoz kitünően ért, jó jövedelemmel felvétetik. Széchenyi ut 14. 720

Napi 4 P-től
10 pengőig kereshet, ha naponta egy fél órácskát szán rán, hogy ismerettsége körében — árumat, — melyet úgy férfiak, mint nők szivesen vásárolnak, — ajánlja s így cégemnek vevőkört szerez. Helybeli és vidéki jó ismerettséggel rendelkező férfiak és nők ajánlatát kérem „Biztos kereset" jeligére levélben e lap kiadóhivatalába, melyben a legpontosabb személyi adatokat kérem közölni.

Festékessegédet,
fiatalt keresünk azonnalra. Ajánlatokat: „Szakképzett" jeligére kiadóhivatal továbbit. 709

Oktatás

Középiskolások
oktatását, korrepetálását vállalja nyelvszakos bölcsész. Szives megkeresést „Bölcsész" jeligére a kiadóhivatalba kérek. x

Hangszerek

Egy
Schunda-féle pedálos cimbalom eladó, Cserepes ucca 17. szám. 157

Élelmiszer és ital

Zamatos
ó-bor, 68-tól 1.20-ig, egri veres, tokaji, furmint borok raktára, Glück, Magoss György-tér 19. szám, Bab libamáj, fehér és színes, legolcsóbban. 22-a—24

Ó-bor
25 litertől fölfelé, 50 fillér, Szappanos ucca 11. szám. 710

Bútorok

Keveset használt
bútor, két ágy, egy ruhaszekrény, egy asztal, két szék, jutányosan eladó, Homokkert, — Akácfa ucca 3. sz. (m.)

Ajánlat

Nikkelez,
ezüstöz, minden szinre galvanizál, Földvári Széchenyi ucca 55. sz.

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztoshatásu, speciális irtószerrel. Egyetlen kisérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben).

Tégla
legjobb minőségben — bármily mennyiség a legjutányosabb árban kapható a Balogh és Vértes téglagyárban. — Telefon 318. 3a-28

Fajtojások,
Rode, islandi, fajkakasok kaphatók, Dobozi ucca 17. szám, délután 3—5 óra között. T.

Órajavítások
2 pengőtől, jótállással, „óraüzem". Aranyat vesz Blattner Árpád, Csapó ucca 12. szám. 743

Aranyat,
brilliánsat magas árban vesz, Blattner Árpád, Csapó ucca 12. sz. (Cimre kérem ügyelni). 744

Jelmez ruhák
kikölcsönözhetők Emy nőidivat szalonban, — Piac ucca 79. 747

Soffőrvizsgára
szakszerüen, műhelygyakorlattal, csak Kiss gépműhely, 20 év óta fennálló soffőriskolája készit elő, Erszébet u. 20 szám. 760

Kézimunkát
Filét, fehér himzést, ajourozást, horgolást, vállalok, jutányos áron Lugosi ucca 29. szám. (tüzérlaktanya mögött)

Jó házikoszt
bentétkezésre és kihordásra kapható. 1 menü 1.20 P, 1 hóra 36 P. — Széchenyi u. 19, vendéglő. 734

Aranyat,
zálogcédulát legmagasabb árban veszek. Bercsényi Béla, Csapó 38. Órajavitások 2 pengőtől jótállással „Óraüzem". Az iprostanonciskolával szemben. 724

Savanyú
fejeskáposzta 12 fillér kg-ja. Teleki 59. 738

Tengerimorzsolást
géppel vállalok. Teleki 59 sz. 737

Porosszén
m-ként 7.50 pengő. Kiváló hazai szén m-ként 3.40 pengő. Az árak hazaszállitva értendők. Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. szám. Telefon 6-74. 23-a—24

Diák étterem
Kút ucca 62. Ebéd, naponta leves, főzelék pecsenye, tészta 80 fill vacsora 40 fillér. Válogatott társaság. 14-a—14

Akácfa
aprítva 3.60, hasábosan 3.30, — akácdorongfa 3.10. Aprított akácgalyfa 3.20. Akác és tölgy inűfa, 2—3 méteres 24 —30 cm köbméterenként 38 P. Akáctuskó 1 méter 9 P. Ugyanaz aprítva mázsánként 3.20 P. Hazaszállítás 20 fillér. Tölgyhasábfa 3.20. Bükkfa, porosz szén, aaleskai, berentei, tojás szén a legolcsóbban. — Fakereskedelmi Vállalat, Debrecen, Hadházi-u 4. (Kórházi ucca sarok.) Telefon 13—01. 4a—28

Hentessegéd
sertésvágást elvállal. — Timár u. 26 sz. 645

Jégpince,
jéggel együtt kiadó. — Reichmann, Széchenyi-ucca 22. 628

Ebédkoszt
uriháztól kihordásra — kapható. Városháza tra fik. Ferenc József ut. 648

50.000 pengőt
első betáblázásra kihelyez megbizásból a Debreceni Bankház, Miklós ucca 7.

Gallértisztitás
szép, mint az új, darabja 8 fillér. Vachánál, Simonffy 55. 676

Méhkaptár
heizer és országos olcsón eladó és egy üzleti stelázsi. Varga u. 31. 685

Borotválás
20. hajvágás 30, fazonra 40, bubi és babi hajvágás 40, Miklós ucca 55., Toma. 690

Kereslet

Farkaskutyát
találtam, a Diószegi úton. Tulajdonosa átveheti Nagy Lajos, Kül sővásártér 19-b. 768

Kedden
este Hatvan uccától a Király uccáig egy arany másni alakú — brosstű elveszett, becsületes megtaláló jutalomban részesül. Hatvan u. 1. I. em. 15.

Lakás kereslet

Kétszobás
uccai modern lakást — keresek május 1-ére. Labancz tanár, — Simonffy u. 20 xx

Kiadó lakás

Uccai
szoba, konyha, speiz, zárt verandával kiadó, Botond ucca 5. szám. Apaffy uccánál. 667

Kiadó
kettőszobás, egyszobás lakások és egy pincelakás, Verbőczi ucca 8 szám alatt. 675

Egy
nagy szoba előszobával március 1-ére kiadó. Magoss u. 13. 683

Kiadó
modern két szoba, előszoba, konyha május 1-ére. Késes u. 8. 678

Négy szoba,
komfort, május hó elsejére kiadó, (Fő u.) Ferenc József út 4. 765

Azonnalra
két szoba, fürdő, konyha, kamara kiadó, (Fő) Ferenc József út 4. sz. alatt. 766

Piac uccán
egy szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó, földszinten. Cím a kiadóban. 748

Kiadó
két szoba, konyhás és egy szoba, konyhás lakás, február hó 15-re, Hatvan ucca 55. 761

Kiadó
Bihari-telepen, egyszobás, konyhás nyitott verandás jó lakás. Értekezhetni lehet a Gazdák Bankja, Kossuth u 753

Kiadó
március 1-ére szobás, konyhás lakás, nagy, világos pincével. Sarok u. 12. SzD.

Egy
udvari szoba kiadó. — Szent Anna u. 36. sz. 729

Uccai
egy szoba, konyha és spájz március 1-ére kiadó. Kut u. 130. 717

Szoba,
konyha, kamara kiadó. Lorántffy u. 13. 728

Két szoba,
előszoba irodának vagy garzonlakásnak májusra kiadó. Piac u. 63. 731

Egy
szoba, konyha február 15-ére kiadó. Busi u. 3. 739

Modern
5 szobás uccai lakás május 1-ére kiadó. Egy malom u. 3. 736

Kiadó
Erdősor 9f. gyönyörű uj villában háromszobás, hallos, fürdőszobás urilakás azonnal is. 735

Kiadó
szoba, konyha, spájz. Szoboszlói ut 20. 733

Kiadó
május 1-ére közvetlen a nagyállomás mellett, 4 szobás vagy külön 2—2 szobás emeleti lakás. Értekezni Bánffy u. 14. a házigazdánál. 231

Keresztessy uccában
a Bihary telepen kétszer egy szoba, konyhás lakással rendelkező ház, csaknem négy száz négyszögöl kerttel együtt, külön-külön is kiadó, vagy eladó. Értekezni lehet: Pacsirta u. 46. szám alatt. 123f

Háromszobás
uccai lakás, május hó elsejére kiadó, Miklós ucca 20. szám. 714

Modern
uccai két szoba, előszoba május 1-ére kiadó, keresztyén családnak. Barna u. 11. 449

Butorozott szoba

Kiadó
különbejáratu bútorozott szoba, nagy előszobával, — Magoss György-tér 27. sz. 745

Csinosan
bútorozott szoba, nem különbejáratu, azonnal jutányosan kiadó, esetleg házaspárnak, József kir. herceg ucca 33. szám, keresztépület 752

Egy szoba,
előszoba, bútorozva, v. anélkül, azonnalra kiadó, Csapó ucca 34. szám alatt. 751

Különbejáratu
bútorozott uccai szoba, február hó 15-ére kiadó, Wesselényi ucca 119. szám. 749

Különbejáratu
bútorozott szoba kiadó Értekezni lehet Hatvan ucca 36. szám, második ajtó. x

Elegáns
bútorozott szoba, fürdő szobával kiadó, Weisz, Hatvan ucca 35. szám. első emelet, balra. 763

Lépesőházi
szép bútorozott szoba, olcsón kiadó, esetleg házaspárnak, Hatvan u 61. szám. első emelet 3. ajtó. 756

Bútorozott
szoba kiadó. Piac 58. II. lépcső. II. emelet 29. sz. 732

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. Kossuth u. 58. 730

Bútorozott
uccai szoba kiadó. — Csöndes, napfényes lakás Mester u. 31. 725

Különbejáratú
két egymásbanyiló uccai bútorozott szoba kiadó. Miklós u. 25. 723

Udvari
bútorozott szoba kiadó. II. épület balra. Varga ucca 11. 724

Elegánsan
bútorozott különbejáratú uccai szoba, modern uri magánházban kiadó. Maróthy Gy. u. 22. Egymalom u. folytatása. 4x

Elegáns
uccai szoba fürdőszoba használattal kiadó. — Hungária palota, II. 9. 642

Üzlet, műhely, raktár

Vendéglő átadó
jogfolytonossággal, — Sámsoni út 27. 665

36 éves
jóforgalmú hentesüzlet azonnal kiadó. Értekezni Tóth Miklósné, Timár u. 12 679

Május hó elsejére
kiadó, 12 méter hosszú 10 méter széles üzlet. Cím a kiadóban 767

Fodrászüzlet,
forgalmas helyen eladó Cím a kiadóban. 158

Kiadó
azonnalra korcsmaüzlethelyiség, lakással, Bihari-telepen. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 755

Hajdunánás
városban a piactéren levő, a város tulajdonát képező két nagy üzlethelyiség 10930 május 1-től 5 évre bérbeadó. Bővebb felvilágositás nyerhető. Polgármesteri hivatal, — Hajdunánás. 7a

Raktárhelyiség
száraz, Piac ucca 7. sz. azonnal kiadó. Telefon 78. szám. — Tanulót középiskolást felvesz a Bészler és Dávid vaskereskedése. 705

Eladó ingóság

Két pult
két oldalt hütő jégszekrény, eladó. Kar ucca 26. szám. 750

Eladó
húsvágó tőke és 32-es húsvágógép, Hajnal u. 19 sz. 503

Szekér
erős, eladó. Teleki 35. 748

Eladó ház

Eladó
Kandia ucca 19. számú ház, négy szoba, fürdőszobás beköltözhető lakással. 706

Homokkert,
Harsányi Gusztáv ucca 7. számú ház eladó. Értekezni lehet Szent A. ucca 32. szám, házmesternél. 746

Eladó
részlet fizetésre is. Sesta-kert, Andrássy út 21 szám alatti egy holdas házastelek, két szoba, konyha, kamara és nyitott verandás lakással, lugasos szőlő, gyümölcsfák és szivattyus kúttal Értekezhetni lehet a Gazdák Bankja, Kossuth ucca 754

Eladó föld

Széchenyi út 21.
alatt 671 négyszögöl kertföld, fúrott kúttal eladó. — Ugyanott egy gyümölcsös, virág házzal kiadó. 647

Eladó állatok

Kövér
malac, 60—70 kilós, 2 darab eladó. Homok u. 105 sz. 688

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF — a TISZANTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.